

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2009. gada 17. aprīlī
(OR. en)**

8383/09

**Starpiestāžu lieta:
2008/0154 (COD)**

**CODEC 495
ENV 281**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja/Padome
Temats:	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par organizāciju brīvprātīgu līdzdalību Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS) – Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma rezultāti (Briselē, 2009. gada 1. - 2. aprīlī)

I. IEVADS

Referente *Linda McAVAN* kundze (PES - UK), iesniedza ziņojumu Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas vārdā.

Saskaņā ar EK līguma 251. panta 2. punktu, kā arī kopīgo deklarāciju par koplēmuma procedūras praktiskajiem nosacījumiem,¹ Padome, Eiropas Parlaments un Komisija vairākkārt ir neformāli sazinājušies, lai pirmajā lasījumā vienotos par šo lietu, tādējādi izvairoties no otrā lasījuma un samierināšanas procedūras.

¹ OV L 145, 30.6.2007., 5. lpp.

Šajā sakarā EPP/ED, PES, ALDE, Zaļie/EFA, EUL/NGL un UEN politiskā grupa iesniedza papildu kompromisa grozījumu. Šis kompromisa grozījums būtībā atbilst tam, par ko panākta vienošanās minētās neformālās saziņas laikā.

II. DEBATES

Izvērstāka informācija par debatēm, kas notika 2009. gada 2. aprīlī, sniegta dokumentā 8380/09.

III. BALSĶUMS

Plenārsēdes balsojumā 2009. gada 2. aprīlī pieņēma šo regulas priekšlikuma kompromisa grozījumu. Citus grozījumus nepieņēma. Pieņemtais grozījums atbilst tam, par ko trīs iestādes vienojušās, un tādēļ tam vajadzētu būt Padomei pieņemamam. Tātad pēc tam, kad tekstu būs pārskatījuši juristi lingvisti¹, Padomei vajadzētu pieņemt attiecīgo tiesību aktu.

Parlamenta rezolūcijā par tiesību aktu nav norādīti pieņemtie grozījumi veidā, kā tie bija iesniegti un pieņemti plenārsēdē, tā vietā tajā izklāstīts Komisijas priekšlikuma teksts ar izdarīto grozījumu. Tiesību akta rezolūcijas teksts ir pievienots šīs piezīmes pielikumā.

¹ Delegācijas, kas vēlas paust novērojumus juristiem lingvistiem, var tos sūtīt Padomes juristu lingvistu dienesta sekretariātam (secretariat.jl-codecision@consilium.europa.eu) līdz 01.06.2007., lai labāk sagatavotu juristu lingvistu sanāksmi ar valstu ekspertiem.

Organizāciju brīvprātīga līdzdalība Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS) *I**

Eiropas Parlamenta 2009. gada 2. aprīļa normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par organizāciju brīvprātīgu līdzdalību Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS) (COM(2008)0402 – C6-0278/2008 – 2008/0154(COD))

(Koplēmuma procedūra, pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2008)0402),
 - ņemot vērā EK līguma 251. panta 2. punktu un 175. panta 1. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C6-0278/2008),
 - ņemot vērā Reglamenta 51. pantu,
 - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas ziņojumu (A6-0084/2009),
1. apstiprina grozīto Komisijas priekšlikumu;
 2. prasa Komisijai šo priekšlikumu iesniegt vēlreiz, ja tā ir paredzējusi to būtiski grozīt vai aizstāt ar citu tekstu;
 3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai.

**Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2009. gada 2. aprīlī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. .../2009 par organizāciju brīvprātīgu līdzdalību Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS)
(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ^{||} ,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru³,

tā kā:

- (1) Līguma 2. pantā noteikts, ka viens no Kopienas uzdevumiem ir veicināt ilgtspējīgu attīstību visā Kopienā.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 22. jūlija Lēmumā Nr. 1600/2002/EK, ar ko nosaka Sesto Kopienas vides rīcības programmu⁴, sadarbības un partnerattiecību uzlabošana ar uzņēmumiem ir noteikta kā stratēģiskā pieeja mērķu sasniegšanai vides jomā. Brīvprātīgas saistības ir būtiska šīs pieejas daļa. Tādēļ uzskata par vajadzīgu veicināt plašāku līdzdalību Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (*EMAS*) un veicināt iniciatīvu izstrādi, lai motivētu organizācijas publicēt precīzus un neatkarīgu ekspertu novērtētus vides pārskatus vai pārskatus par veikumu ilgtspējīgas attīstības jomā.
- (3) Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Sestās Kopienas vides rīcības programmas vidusposma pārskatu⁵ ir atzīts, ka jāuzlabo rūpniecības nozarē izstrādāto brīvprātīgo instrumentu darbība un ka šiem instrumentiem ir liels potenciāls, kas vēl nav pilnībā izmantots. Komisija ir aicināta pārskatīt šos instrumentus, lai veicinātu šo instrumentu izmantošanu un samazinātu to pārvaldības administratīvo slogu.
- (4) ***Komisijas 2008. gada 16. jūlija paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par ilgtspējīga patēriņa un ražošanas un ilgtspējīgas rūpniecības politikas rīcības plānu (COM(2008)0397)***

¹ 2009. gada 25. februāra atzinums.

² 2009. gada 12. februāra atzinums.

³ OV C

⁴ OV L 242, 10.9.2002., 1. lpp.

⁵ COM(2007)225 galīgā redakcija.

atzīts, ka Kopienas vides pārvaldības un audita sistēma (EMAS) palīdz organizācijām optimizēt ražošanas procesus, samazinot ietekmi uz vidi un racionālāk izmantojot resursus.

- I
- (5) Lai veicinātu saskaņotu pieeju attiecībā uz Kopienas līmenī izstrādātiem juridiskiem instrumentiem vides aizsardzības jomā, Komisijai un dalībvalstīm būtu jāapsver, kā reģistrāciju *EMAS* varētu ņemt vērā, izstrādājot tiesību aktus, vai kā to varētu izmantot kā līdzekli, lai īstenotu tiesību aktus. Lai padarītu *EMAS* pievilcīgāku organizācijām, Komisijai un dalībvalstīm šī sistēma jāņem vērā arī savā iepirkumu politikā un vajadzības gadījumā jāatsaucas uz *EMAS* vai līdzvērtīgām vides pārvaldības sistēmām, minot tās kā nosacījumu darbu izpildes un pakalpojumu līgumu noslēgšanai.
 - (6) Saskaņā ar 15. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 19. marta Regulā (EK) Nr. 761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības [pārvaldības] un audita sistēmā (*EMAS*)¹, Komisija, ņemot vērā *EMAS* darbības laikā gūto pieredzi, pārskata *EMAS* un Eiropas Parlamentam un Padomei ierosina atbilstīgus grozījumus.
 - (7) ***Vides pārvaldības sistēmu, tostarp EMAS, piemērošana saskaņā ar Regulu*** (EK) Nr. 761/2001 ir apliecinājusi savu efektivitāti, veicinot organizāciju veikuma vides jomā uzlabojumus. ***Tomēr pastāv vajadzība palielināt to organizāciju skaitu, kuras piedalās sistēmā, lai pastiprinātu vides uzlabojumu kopējo ietekmi. līdz ar to*** šīs regulas īstenošanas laikā gūtā pieredze jāizmanto, lai pastiprinātu *EMAS* spēju uzlabot organizāciju vispārējo veikumu vides jomā.
 - (8) Organizācijas ir jāaicina brīvprātīgi piedalīties *EMAS*, tādējādi tās varētu gūt pievienoto vērtību attiecībā uz reglamentējošo kontroli, samazinātām izmaksām un organizācijas tēlu sabiedrībā, ***ja vien tās var uzskatāmi parādīt labāku veikumu vides jomā.***
 - (9) *EMAS* jābūt pieejamai visām organizācijām, kas atrodas Kopienā un ārpus tās un kuru darbība ietekmē vidi. *EMAS* ietvaros šīm organizācijām jāsniedz līdzekļi, lai šo ietekmi ierobežotu un uzlabotu organizāciju vispārējo veikumu vides jomā.
 - (10) Organizācijas, jo īpaši mazas organizācijas, ir jāaicina piedalīties *EMAS*. Šo organizāciju līdzdalība jāveicina, vienkāršojot piekļuvi informācijai, pašreizējiem atbalsta fondiem un valsts iestādēm, kā arī ieviešot vai veicinot tehniskās palīdzības pasākumus.
 - (11) Jāpanāk, lai organizācijas, kas piemēro citas vides pārvaldības sistēmas un vēlas turpmāk piemērot *EMAS*, varētu šo sistēmu maiņu veikt pēc iespējas vienkāršāk. Jāņem vērā saikne ar citām vides pārvaldības sistēmām.
 - (12) Organizācijām ar objektiem, kas atrodas vienā vai vairākās dalībvalstīs, ir jābūt iespējai reģistrēt visus vai vairākus no šiem objektiem, veicot tikai vienu reģistrāciju.
 - (13) Mehānisms, ar ko nosaka, vai organizācija ievēro visas spēkā esošās tiesiskās prasības vides jomā, ir jāpastiprina, lai vairotu uzticību *EMAS* un, jo īpaši, lai dalībvalstis, atceļot

¹ OV L 114, 24.04.2001., 1. lpp. ||

ierobežojumus vai ieviešot normatīvus atvieglojumus, varētu samazināt administratīvo slogu, ar ko saskaras reģistrētās organizācijas.

- (14) *EMAS* īstenošanas procesā jāiesaista organizācijas darbinieki un strādājošie, jo tādējādi pieaug apmierinātība ar darbu, kā arī zināšanas par vides jautājumiem, kuras var izplatīt gan darba vietā, gan ārpus tās.
- (15) *EMAS* logotipam jāklūst par pievilcīgu reklāmas un tirdzniecības līdzekli, ko organizācijas izmanto un kas veicina ***pircēju un citu ieinteresēto personu*** izpratni par *EMAS*. *EMAS* logotipa izmantošanas noteikumi ir jāvienkāršo, nosakot tikai viena logotipa izmantošanu, un pašreizējie ierobežojumi, ***izņemot tos, kuri attiecas uz ražojumiem un iepakojumu***, ir jāatceļ. ***Nevajadzētu rasties pārpratumiem*** saistībā ar ekoražojumu marķējumu izmantošanu.
- (16) Izmaksām un maksām par reģistrāciju *EMAS* jābūt saprātīgām un samērīgām ar organizācijas lielumu, kā arī ar darbu, ko veic kompetentās iestādes. Neskarot EK līguma noteikumus par valsts atbalstu, jāapsver iespēja atcelt vai samazināt maksas, kas jāmaksā mazām organizācijām.
- (17) Organizācijām regulāri jāizstrādā un jādara publiski pieejamas vides deklarācijas ***■***, tādējādi sniedzot sabiedrībai un pārējām ieinteresētajām personām informāciju par atbilstību spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā, kā arī par veikumu šajā jomā.
- (18) Lai nodrošinātu informācijas atbilstību un salīdzināmību, ziņojumi par ***organizāciju veikumu*** vides jomā, jāizstrādā, balstoties uz vispārējiem ***un nozarei raksturīgiem*** darbības rādītājiem galvenajās vides jomās ***ražošanas un ražojumu līmenī, izmantojot piemērotus standartus un normas***. Tas palīdzēs organizācijām salīdzināt veikumu ***gan dažādos pārskata periodos, gan attiecībā uz citām organizācijām***.
- (19) Apmainoties ar informāciju un dalībvalstīm sadarbojoties, jāizstrādā atsauces dokumenti, tostarp par labu praksi vides pārvaldībā un veikuma vides jomā rādītājiem attiecībā uz atsevišķām nozarēm. Šādi dokumenti organizācijām palīdzēs labāk pievērst uzmanību svarīgākajiem vides aspektiem attiecīgajā nozarē.
- (20) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 765/2008 (***2008. gada 9. jūlijs***), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz ražojumu tirdzniecību¹, organizē akreditāciju valstu un Eiropas līmenī un nosaka vispārīgo akreditācijas sistēmu. Minētā regula papildina šos noteikumus, ciktāl vajadzīgs, vienlaikus ņemot vērā *EMAS* īpatnības, jo īpaši nepieciešamību nodrošināt lielu uzticamību iesaistīto personu un, pirmām kārtām, dalībvalstu vidū un vajadzības gadījumā nosakot konkrētākus noteikumus.

Ar *EMAS* nosacījumiem jānodrošina un pastāvīgi jāuzlabo vides verificētāju kompetence, ieviešot neatkarīgu un objektīvu akreditācijas ***vai licencēšanas*** sistēmu, vides verificētāju apmācību un viņu darbību piemērotu uzraudzību, tādējādi nodrošinot to organizāciju pārredzamību un uzticamību, kas piedalās *EMAS*.

¹ OV L 218, ***13.8.2008.***, 30. lpp.

- (21) *Ja dalībvalsts nolemj EMAS neizmantot akreditāciju, piemēro Regulas (EK) Nr. 765/2008 5. panta 2. punktu.*
- (22) Reklāmas un atbalsta pasākumus veic dalībvalstis un Eiropas Komisija.
- (23) Shēmu, ar kurām atbalsta ražošanas nozares veikumu vides jomā, ietvaros dalībvalstīm jāsniedz stimuli reģistrētajām organizācijām, piemēram, finansējuma piekļuves vai nodokļu atvieglojumu veidā, vienlaikus neskarot EK līguma noteikumus par valsts atbalstu, *ja vien organizācijas var uzskatāmi parādīt labāku veikumu vides jomā.*
- (24) Dalībvalstīm un Komisijai jāizstrādā un jāīsteno īpaši pasākumi, lai panāktu organizāciju, jo īpaši mazu organizāciju, plašāku līdzdalību EMAS.
- (25) Lai nodrošinātu šīs regulas saskaņotu piemērošanu, Komisija jomā, kuru aptver šī regula, *pēc tam, kad ir sagatavota prioritāro darbību programma*, izstrādā nozaru atsaucē dokumentus.
- (26) Šī regula vajadzības gadījumā ir jāpārskata, ņemot vērā *piecus gadus pēc tās stāšanās spēkā gūto* pieredzi.
- (27) Ar šo regulu aizstāj Regulu (EK) Nr. 761/2001, tādēļ tā ir jāatceļ.
- (28) Ņemot vērā to, ka šajā regulā ir iekļauti lietderīgi elementi no *Komisijas* 2001. gada 7. septembra Ieteikuma 2001/680/EK par norādījumiem, kā īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības [pārvaldības] un audita sistēmā (EMAS)¹, un no 2003. gada 10. jūlija Ieteikuma 2003/532/EK par norādījumiem attiecībā uz veikuma vides jomā rādītāju izvēli un izmantošanu EMAS ietvaros², šos dokumentus vairs nepiemēro, jo tos aizstāj ar šo regulu.
- (29) Tā kā dalībvalstis nevar pilnībā sasniegt ierosinātās darbības mērķus, t.i., izveidot vienotu un ticamu sistēmu un novērst to, ka valstu līmenī tiek izveidotas atšķirīgas sistēmas, un minētās darbības mēroga un seku dēļ šo mērķi labāk var sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas izklāstīts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredzēti vienīgi tie pasākumi, kas vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (30) Pasākumi, kas vajadzīgi šīs regulas īstenošanai, jāpieņem saskaņā ar Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumu 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību³.
- (31) Jo īpaši Komisija jāpilnvaro noteikt procedūras, lai veiktu kompetento iestāžu salīdzinošu vērtējumu, izstrādāt nozaru atsaucē dokumentus, atzīt pašreizējo vides pārvaldības sistēmu vai to daļu atbilstību attiecīgajām šīs regulas prasībām un grozīt I līdz VIII pielikumu. Tā kā šo pasākumu darbības joma ir vispārēja un tie paredzēti, lai grozītu

¹ OV L 247, 17.9.2001., 1. lpp.

² OV L 184, 23.7.2003., 19. lpp.

³ OV L.184, 17.7.1999., 23. lpp. ||

nebūtiskus šīs regulas elementus, cita starpā papildinot šo regulu, pievienojot tai jaunus nebūtiskus elementus, tie jāpieņem saskaņā ar *Padomes Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto* regulatīvo kontroles procedūru || .

- (32) Tā kā šīs regulas pareizas darbības nodrošināšanai ir nepieciešams laiks, dalībvalstīm pēc šīs regulas stāšanās spēkā jāpiešķir sešu mēnešu termiņš, lai grozītu procedūras, kuras akreditācijas iestādes un kompetentās iestādes veic saskaņā ar šīs regulas atbilstīgajiem noteikumiem. Šo sešu mēnešu laikā akreditācijas iestādēm un kompetentajām iestādēm ir tiesības turpināt piemērot procedūras, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 761/2001,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA Vispārīgi noteikumi

1. pants *Mērķis*

Ar šo tiek izveidota Kopienas vides pārvaldības un audita sistēma (turpmāk — *EMAS*), kurā var brīvprātīgi piedalīties organizācijas, kas atrodas Kopienā vai ārpus tās.

EMAS kā nozīmīga ilgtspējīga patēriņa un ražošanas un ilgtspējīgas rūpniecības politikas rīcības plāna instrumenta mērķis ir veicināt organizāciju veikuma vides jomā pastāvīgu uzlabošanu, izveidojot un ieviešot organizācijās vides pārvaldības sistēmas, sistemātiski, objektīvi un regulāri novērtējot šo sistēmu darbības rezultātus, sniedzot informāciju par veikumu vides jomā un iesaistoties atklātā dialogā ar sabiedrību un citām ieinteresētajām personām, aktīvi iesaistot organizāciju darbiniekus vides pārvaldības sistēmu izveidē un nodrošinot piemērotas apmācības.

2. pants Definīcijas

Regulā izmanto šādas definīcijas:

- (1) “vides politika” ir organizācijas ***augstākā līmeņa vadības oficiāli paustie vispārīgie plāni un darbības virziens attiecībā uz veikumu vides jomā***, tostarp uz atbilstību visām spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā, kā arī saistības pastāvīgi uzlabot veikumu vides jomā. ***Tā veido pamatu darbībai un mērķu un uzdevumu noteikšanai vides jomā***;
- (2) “veikums vides jomā” ir ***izmērāmi*** rezultāti, kas izriet no organizācijā veicamās vides aspektu pārvaldības;
- (3) “atbilstība tiesību aktiem” ir vides jomā spēkā esošo tiesisko prasību, tostarp atļaujas nosacījumu, pilnīga īstenošana;
- (4) “vides aspekts” ir organizācijas darbības, ražojumu vai pakalpojumu elements, kas ietekmē vai var ietekmēt vidi;

- (5) “būtisks vides aspekts” ir vides aspekts, kam ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi;
- (6) “tiešs vides aspekts” ir vides aspekts, kas saistīts ar organizācijas darbībām, ražojumiem un pakalpojumiem, kas atrodas tiešā organizācijas pārvaldības kontrolē;
- (7) “netiešs vides aspekts” ir vides aspekts, kas var rasties, organizācijai sadarbojoties ar trešajām personām, un kuru organizācija var ietekmēt pienācīgā mērā;
- (8) “ietekme uz vidi” ir jebkādas negatīvas vai pozitīvas vides pārmaiņas, ko pilnīgi vai daļēji izraisa organizācijas darbība, ražojumi vai pakalpojumi;
- (9) **“vides pārskats” ir sākotnēja vispusīga analīze par vides aspektiem, ietekmi uz vidi un veikumu vides jomā, kas saistīts ar organizācijas darbību, ražojumiem un pakalpojumiem;**
- (10) “vides programma” ietver to pasākumu, pienākumu un līdzekļu aprakstu, kurus veic vai paredzēts veikt, lai sasniegtu mērķus un uzdevumus vides jomā, kā arī termiņus to sasniegšanai;
- (11) “mērķis vides jomā” ir no vides politikas izrietošs vispārīgs mērķis vides jomā, ko organizācija ir apņēmusies sasniegt un kas, ja vien iespējams, ir kvantitatīvi mērāms;
- (12) “uzdevums vides jomā” ir tāda sīki izstrādāta ■ organizācijai vai kādai tās daļai piemērojama prasība attiecībā uz veikumu vides jomā, kura izriet no ■ mērķiem vides jomā un kura jānosaka un jāizpilda, lai sasniegtu šos mērķus;
- (13) “vides pārvaldības sistēma” ir vispārējās pārvaldības sistēmas daļa, kas ietver vides politikas izstrādei, ieviešanai, sasniegšanai, pārskatīšanai un uzturēšanai, **kā arī vides aspektu pārvaldībai** vajadzīgo organizatorisko struktūru, plānošanu, pienākumus, metodes, procedūras, procesus un resursus;
- (14) “labā prakse vides pārvaldībā” ir **efektīvākais veids, kā organizācijām īstenot** vides pārvaldības **sistēmu** attiecīgajā nozarē un kas var sniegt labāko veikumu vides jomā, ņemot vērā ekonomiskos un tehniskos nosacījumus;
- (15) **„būtiskas izmaiņas” ir jebkādas izmaiņas organizācijas darbībā, struktūrā, pārvaldē, procesos, aktivitātēs, produktos vai pakalpojumos, kam ir vai kam var būt būtiska ietekme uz organizācijas vides pārvaldības sistēmu, vidi vai cilvēka veselību;**
- (16) “iekšējais vides audits” ir sistemātisks, dokumentēts, periodisks un objektīvs organizācijas veikuma **vides jomā**, vadības sistēmas un vides aizsardzībai izveidoto procesu vērtējums;
- (17) “auditors” ir organizācijai piederoša fiziska persona vai fizisku personu grupa vai organizācijai nepiederoša fiziska vai juridiska persona, kas darbojas organizācijas uzdevumā, pirmām kārtām veicot esošās pārvaldības sistēmas novērtējumu un nosakot atbilstību organizācijas politikai un programmai, tostarp to, vai ir ievērotas spēkā esošās tiesiskās prasības, kas attiecas uz organizāciju;

■

- (18) “vides deklarācija” ir visaptveroša sabiedrībai un citām ieinteresētajām personām domāta informācija par organizācijas
- a) struktūru un darbībām,
 - b) vides politiku un vides pārvaldības sistēmu,
 - c) vides aspektiem un ietekmi uz vidi,
 - d) vides programmu, mērķiem un uzdevumiem,
 - e) **■** veikumu vides jomā un atbilstību spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā, *kā norādīts IV pielikumā;*
- (19) *“atjaunināta vides deklarācija” ir visaptveroša sabiedrībai un citām ieinteresētajām pusēm paredzēta informācija par atjauninājumiem jaunākajā apstiprinātajā vides deklarācijā, ņemot vērā tikai organizācijas veikumu vides jomā un atbilstību spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā, kā noteikts IV pielikumā;*
- (20) “vides verificētājs” ir
- a) *atbilstības novērtēšanas iestāde, kā definēts Regulā (EK) Nr. 765/2008, vai jebkura cita apvienība vai šādu iestāžu grupa, kas ir akreditēta saskaņā ar šo regulu;*
 - b) jebkura fiziska vai juridiska persona, vai šādu personu **■** grupa, **■** kas ir *licencēta veikt verifikāciju un validāciju* saskaņā ar šo regulu;
- (21) “organizācija” ir uzņēmums, korporācija, firma, iestāde vai institūcija, vai arī kāda tās daļa vai to apvienība, kas atrodas Kopienā vai ārpus tās un kas ir vai nav reģistrēta, kas ir valsts vai privāta un kam ir savas funkcijas un *pārvalde;*
- (22) “objekts” ir konkrēta ģeogrāfiskā vieta, ko pārvalda organizācija un ar ko saistītas organizācijas darbības, ražojumi un pakalpojumi, tostarp visa infrastruktūra, iekārtas un materiāli; *objekts ir mazākā struktūra, ko pieņem reģistrēšanai;*
- (23) *“grupa” ir neatkarīgu organizāciju grupa, kas ir savstarpēji saistītas ģeogrāfiska tuvuma vai uzņēmējdarbības dēļ un kas kopīgi ievieš vides pārvaldības sistēmu;*
- (24) “verifikācija” ir atbilstības novērtējuma procedūra, ko veic vides verificētājs, lai pārbaudītu, *vai* organizācijas *vides pārskats*, vides politika, *vides* pārvaldības sistēma un *vides* audita procedūra *un īstenošana* atbilst šīs regulas prasībām;
- (25) “validācija” ir vides verificētāja, kas veica verifikāciju, izsniegts apstiprinājums, ka informācija un dati, kas iekļauti organizācijas vides deklarācijā un *atjauninātajā vides deklarācijā*, ir precīzi, ticami, pareizi un atbilst šīs regulas prasībām;
- (26) “izpildiestādes” ir attiecīgās, dalībvalstu noteiktās kompetentās iestādes, kuru uzdevums ir atklāt, novērst un izmeklēt spēkā esošo tiesisko prasību vides jomā pārkāpumus un vajadzības gadījumā veikt izpildes nodrošināšanas pasākumus;

(27) “veikuma vides jomā rādītājs” ir īpašs rādītājs, ar ko mēra organizācijas veikumu vides jomā;

(28) “mazas organizācijas” ir:

- a) mikrouzņēmumi, mazi un vidēji uzņēmumi, kā noteikts Komisijas Ieteikumā Nr. 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju¹,
- b) vietējās iestādes, kuru darbības joma aptver mazāk nekā 10 000 iedzīvotājus, vai citas valsts iestādes, kurām ir mazāk nekā 250 darbinieku un kuru gada budžets nepārsniedz 50 miljonus euro, vai kuru gada bilance nepārsniedz 43 miljonus euro, ja tās atbilst visiem šiem nosacījumiem:
 - i) valsts vai citas administratīvās iestādes, padomdevējas struktūras valsts, reģionu vai vietējā līmenī,
 - ii) fiziskas vai juridiskas personas, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem veic valsts pārvaldes funkcijas, tostarp īpašus pienākumus un darbības, vai sniedz pakalpojumus vides jomā un
 - iii) fiziskas vai juridiskas personas, kas b) apakšpunktā minētās struktūras vai personas uzraudzībā veic sabiedriskus pienākumus un funkcijas vai sniedz sabiedriskus pakalpojumus vides jomā;

(29) **“korporatīva reģistrācija” ir tādās organizācijas visu vai dažu objektu viena reģistrācija, kuras objekti atrodas vienā vai vairākās dalībvalstīs vai trešās valstīs;**

(30) “akreditācijas iestāde” ir valstu akreditācijas iestāde, **kas izraudzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 4. pantu un kas atbild par vides verificētāju akreditāciju un uzraudzību.**

(31) **„Licencēšanas iestāde” ir iestāde, kas izraudzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 5. panta 2. punktu un kas atbild par vides verificētāju licencēšanu un uzraudzību.**

II NODAĻA

Organizāciju reģistrācija

3. pants

Kompetentās iestādes izraudzīšana

1. Reģistrācijas pieteikumus no dalībvalstu organizācijām iesniedz attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei.

■

¹ OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.

2. Organizācija ar objektiem, kas atrodas vienā vai vairākās dalībvalstīs, **vai trešās valstīs**, visu vai vairāku šo objektu reģistrācijas nolūkā var iesniegt vienu korporatīvas reģistrācijas pieteikumu.

Korporatīvas reģistrācijas pieteikumu iesniedz tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā atrodas organizācijas galvenā ēka vai vadības centrs, kuru noteica šā nosacījuma rezultātā.

3. **Reģistrācijas pieteikumus no ārpuskopienas organizācijām, tostarp korporatīvās reģistrācijas pieteikumus, kas attiecas tikai uz ārpuskopienas objektiem, iesniedz jebkurai kompetentajai iestādei tajās dalībvalstīs, kuras reģistrē ārpuskopienas organizācijas saskaņā ar 11. panta 1. punkta otro apakšpunktu.**

Šīm organizācijām ir jānodrošina, ka vides verificētājs, kas veiks verifikāciju un validēs organizācijas vides pārvaldības sistēmu, ir akreditēts vai licencēts tajā dalībvalstī, kurā organizācija iesniedz reģistrācijas pieteikumu.

4. pants

Reģistrācijas sagatavošana

1. Organizācijas, kas vēlas reģistrēties pirmo reizi,
 - a) veic vides apskatu par visiem organizācijas vides aspektiem atbilstoši **II pielikuma A.3.1. daļā un I pielikumā noteiktajām prasībām**;
 - b) **ņemot vērā vides apskata rezultātus, izstrādā un īsteno vides pārvaldības sistēmu, kas aptver visas II pielikumā minētās prasības, attiecīgā gadījumā ņemot vērā labu vides pārvaldības praksi attiecīgajā nozarē, kā minēts 46. pantā**;
 - c) **veic iekšējo revīziju saskaņā ar II pielikuma A.5.5. daļā un III pielikumā noteiktajām prasībām**;
 - d) **sagatavo vides deklarāciju saskaņā ar IV pielikumu. Ja konkrētajā nozarē ir pieejami nozares atsaucē dokumenti, kā minēts 46. pantā, organizācijas veikuma novērtējumu veic, ņemot vērā attiecīgo dokumentu.**
2. Organizācijas var **izmantot 32. pantā minēto palīdzību**, kas **ir pieejama** tajā dalībvalstī, kurā organizācija iesniedz reģistrācijas pieteikumu.
3. Organizācijām ar sertificētu vides pārvaldības sistēmu, kas atzīta saskaņā ar 45. panta 4. punktu, **nav jāīsteno tās daļas, kuras atzītas par līdzvērtīgām šai regulai.**

4. Organizācijas iesniedz materiālus vai dokumentārus pierādījumus, kas apliecina, ka organizācija ievēro visas konstatētās, spēkā esošās tiesiskās prasības vides jomā.

Organizācijas no kompetentās izpildiestādes vai izpildiestādēm var pieprasīt **informāciju** saskaņā ar **32. pantu vai arī šo informāciju var pieprasīt no vides verificētāja, kā minēts VII pielikumā.**

Arī uz organizācijām, kas atrodas ārpus Kopienas teritorijas, attiecas tās spēkā esošās tiesiskās prasības vides jomā, kuras piemēro līdzīgām organizācijām dalībvalstīs, kurās šīs organizācijas plāno iesniegt pieteikumu.

■

Ja ir pieejami nozares atsauces dokumenti, kā minēts 46. pantā, organizācijas veikuma vērtējumu veic, atsaucoties uz attiecīgo dokumentu.

5. Sākotnējo vides apskatu, vides pārvaldības sistēmu, audita procedūru un **īstenošanu** verificē akreditēts **vai licencēts** vides verificētājs, un šis vides verificētājs apstiprina vides deklarāciju.

5. pants Reģistrācijas pieteikums

1. Jebkura organizācija, kas atbilst 4. pantā noteiktajām prasībām, var iesniegt reģistrācijas pieteikumu.
2. Reģistrācijas pieteikumu iesniedz kompetentajai iestādei, kas noteikta saskaņā ar 3. pantu, un pieteikumā iekļauj:
 - a) **apstiprināto vides deklarāciju elektroniskā vai drukātā veidā,**
 - b) **deklarāciju, kas minēta 25. panta 9. punktā un ko parakstījis tas vides verificētājs, kurš apstiprināja vides deklarāciju,**
 - c) **aizpildītu veidlapu, kurā ir vismaz obligāti sniedzamā informācija, kas noteikta VI pielikumā,**
 - d) **vajadzības gadījumā — dokumentu, kas pierāda, ka piemērojamās maksas ir samaksātas.**
3. *Pieteikumu raksta (vienā no) tās dalībvalsts valsts valodā(-m), kurā organizācija iesniedz reģistrācijas pieteikumu.*

III NODAĻA Reģistrēto organizāciju pienākumi

6. pants *EMAS reģistrācijas atjaunošana*

1. Reģistrēta organizācija **vismaz** reizi *trijos* gados:
 - a) saņem verifikāciju *attiecībā uz visu vides pārvaldības sistēmu, audita programmu un tās īstenošanu,*

- b) sagatavo vides deklarāciju saskaņā ar prasībām, kas noteiktas IV *pielikumā, un šai vides deklarācijai ir jābūt validētai, ko veicis vides verificētājs,*

■

- c) nosūta apstiprināto vides deklarāciju kompetentajai iestādei,
- d) nosūta kompetentajai iestādei aizpildītu veidlapu, kurā ir vismaz obligāti sniedzamā informācija, kas noteikta VI pielikumā.
- e) *vajadzības gadījumā — kompetentajai iestādei samaksā nodevu par reģistrācijas atjaunošanu.*

2. *Neskarot 1. punktu, reģistrēta organizācija* ■ :

- a) *atbilstīgi audita programmai* veic iekšēju auditu par veikumu vides jomā un atbilstību spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā saskaņā ar III pielikumu,
- b) sagatavo *atjauninātu* vides *deklarāciju* saskaņā ar prasībām, kas noteiktas IV *pielikumā, un šai vides deklarācijai ir jābūt validētai, ko veicis vides verificētājs,*
- c) nosūta apstiprināto *atjaunināto* vides *deklarāciju* kompetentajai iestādei,
- d) nosūta kompetentajai iestādei aizpildītu veidlapu, kurā ir vismaz obligāti sniedzamā informācija, kas noteikta VI pielikumā,
- e) *vajadzības gadījumā — kompetentajai iestādei samaksā nodevu par reģistrācijas atjaunošanu.*

3. Reģistrētas organizācijas vides deklarāciju un *atjauninātu* vides *deklarāciju* dara publiski pieejamu viena mēneša laikā kopš reģistrācijas un vienu mēnesi pēc *tam, kad ir pabeigta reģistrācijas atjaunošana.*

Šo prasību organizācijas var izpildīt, pēc pieprasījuma sniedzot piekļuvi vides deklarācijai *un atjaunotajai vides deklarācijai* vai izveidojot saikni ar *interneta* vietnēm, kurās ir *pieejamas minētās vides deklarācijas.*

Organizācijas *veidu, kādā tās nodrošina publisku piekļuvi, norāda 1. punkta d) apakšpunktā un 2. punkta d) apakšpunktā minētajās veidlapās.*

7. pants

Uz mazām organizācijām attiecināma atruna

- 1. Kompetentās iestādes pēc mazas organizācijas pieprasījuma pagarina tai 6. panta 1. punktā minēto *triju* gadu intervālu līdz *četriem* gadiem vai 6. panta 2. punktā minēto viena gadu intervālu līdz diviem gadiem, ja *vides verificētājs, kurš ir verificējis organizāciju, apstiprina, ka* ir izpildīti visi sekojošie nosacījumi:

- a) nav *ievērojama* apdraudējuma videi,
- b) organizācija neplāno veikt **8. pantā noteiktās būtiskās pārmaiņas** un
- c) nav būtisku, **organizācijas radītu** vietēja mēroga problēmu vides jomā.

Lai iesniegtu šā panta pirmajā daļā minēto pieprasījumu, organizācija var izmantot 6. pantā minētās veidlapas.

- 2. **Kompetentā iestāde var noraidīt pieprasījumu, ja nav ievēroti 1. punktā minētie nosacījumi. Tā nosūta organizācijai pamatojumu.**
- 3. Organizācijas, uz kurām attiecinā 1. punktā minēto pagarinājumu līdz diviem gadiem, katru gadu, kad tās ir atbrīvotas no pienākuma nosūtīt apstiprinātu **atjaunināto** vides **deklarāciju**, nosūta kompetentajai iestādei neapstiprinātu **atjaunināto** vides **deklarāciju**.

8. pants Būtiskas pārmaiņas

- 1. Ja reģistrētā **organizācija plāno īstenot** būtiskas pārmaiņas, organizācija veic vides apskatu par šīm pārmaiņām, tostarp par šo pārmaiņu vides aspektiem un ietekmi uz vidi.
- 2. **Pēc izmaiņu veikšanas vides apskatā organizācija** attiecīgi atjaunina sākotnējo vides apskatu, groza organizācijas vides politiku, **vides programmu un vides pārvaldības sistēmu un pārskata un atjaunina visu vides deklarāciju.**
- 3. **Visus saskaņā ar 2. punktu grozītos un atjauninātos dokumentus** verificē un apstiprina sešos mēnešos.
- 4. Pēc apstiprināšanas organizācija iesniedz izmaiņas kompetentajai iestādei, izmantojot VI pielikumā iekļauto veidlapu, un dara šīs izmaiņas publiski pieejamas.

9. pants Vides audits

- 1. Reģistrēta organizācija izstrādā audita programmu, tādējādi nodrošinot, ka laikposmā, kas nepārsniedz trīs gadus **vai četrus gadus, ja piemēro 7. pantā minēto atrunu**, auditu veic par visām organizācijas darbībām saskaņā ar III pielikumā noteiktajām prasībām.
- 2. Auditu veic auditori, kam individuāli vai kolektīvi piemīt šādu uzdevumu veikšanai vajadzīgā kompetence un kas ir pietiekami neatkarīgi no darbībām, kuras aptver viņu veiktais audits, lai spētu spriest objektīvi.
- 3. Organizācijas vides audita programmā nosaka katra audita vai audita cikla mērķus, tostarp to, cik bieži veicams katras darbības audits.
- 4. Pēc katra audita un audita cikla auditori sagatavo rakstisku audita ziņojumu.

5. Auditors paziņo organizācijai par auditā gūtajiem datiem un secinājumiem.
6. Pēc audita procedūras organizācija sagatavo un īsteno atbilstošu rīcības plānu.
7. Organizācija ievieš atbilstošus mehānismus, lai nodrošinātu, ka audita rezultāti tiek ņemti vērā.

10. pants
EMAS logotipa izmantošana

1. **Neskarot 35. panta 2. punktu**, *EMAS* logotipu, kas iekļauts V pielikumā, drīkst izmantot tikai reģistrētas organizācijas un tikai tik ilgi, kamēr to reģistrācija ir derīga.

Logotipā vienmēr norāda organizācijas reģistrācijas numuru.

2. *EMAS* logotipu **izmanto** tikai atbilstoši V pielikumā noteiktajām tehniskajām specifikācijām.
3. Ja organizācija saskaņā ar 3. panta 2. punktu izvēlas neregistrēt visus savus objektus, tā nodrošina, ka, sazinoties ar sabiedrību un izmantojot *EMAS* logotipu, pastāv skaidrība, uz kuriem objektiem reģistrācija attiecas.
4. Logotipu neizmanto:
 - **uz ražojumiem vai to iepakojuma vai**
 - kopā ar citu darbību un pakalpojumu salīdzinošām norādēm, un to izmanto tā, lai nerastos pārpratumi saistībā ar ekoražojumu marķējumu izmantošanu.
5. Jebkurai vides informācijai, ko publicē reģistrētā organizācija, var pievienot *EMAS* logotipu ar noteikumu, ka ir sniegta atsauce uz organizācijas jaunāko vides deklarāciju **vai atjaunināto vides deklarāciju**, kuru izmantoja šīs informācijas iegūšanai, un ka minēto informāciju vides verificētājs ir apstiprinājis kā:
 - a) precīzu;
 - b) pamatotu un verificējamu;
 - c) atbilstīgu un izmantotu attiecīgajā kontekstā;
 - d) tādu, kas atspoguļo kopējo organizācijas veikumu vides jomā;
 - e) tādu, ko nav iespējams interpretēt nepareizi;
 - f) būtisku attiecībā uz kopējo ietekmi uz vidi.

IV NODAĻA
Noteikumi attiecībā uz kompetentajām iestādēm

11. pants
Kompetento iestāžu iecelšana un funkcijas

1. Dalībvalstis ieceļ kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par **to** organizāciju reģistrāciju, **kuras atrodas Kopienā**, saskaņā ar šo regulu.

Dalībvalstis var nodrošināt, ka to izraudzītās kompetentās iestādes, nodrošina ārpuskopienas organizāciju reģistrāciju un ir par to atbildīgas saskaņā ar šo regulu.

Kompetentās iestādes pārrauga organizāciju iekļaušanu un saglabāšanu reģistrā, **tostarp svītrošanu uz laiku vai pavisam**.

2. Ir valsts, reģionālas vai vietējas kompetentās iestādes.
3. Kompetentās iestādes veido tā, lai garantētu to neatkarību un neitralitāti.
4. Kompetentajām iestādēm ir atbilstoši finansiāli un cilvēkresursi, lai pienācīgi veiktu tām uzticētos uzdevumus.
5. Kompetentās iestādes konsekventi piemēro šo regulu un piedalās regulārajā salīdzinošajā novērtēšanā, kā minēts *17. pantā*.

12. pants
Pienākumi saistībā ar reģistrācijas procesu

1. Kompetentās iestādes izstrādā organizāciju reģistrēšanas kārtību. Īpaši svarīgi, lai būtu izstrādāti noteikumi:
 - a) par to, kā izskatīt ieinteresēto personu, tostarp akreditācijas iestāžu, **licencēšanas iestāžu**, kompetento izpildiestāžu **un organizāciju pārstāvniecības struktūru** apsvērumus par organizācijām, kas iesniegušas pieteikumus, vai reģistrētām organizācijām;
 - b) par to, kā atteikt reģistrāciju un kā pavisam vai uz laiku svītrot organizācijas no reģistra;
 - c) par to, kā izskatīt apelācijas un sūdzības par kompetento iestāžu lēmumiem.
2. Kompetentās iestādes izveido un uztur attiecīgajā dalībvalstī reģistrēto organizāciju reģistru, kā arī **informāciju par to, kā var iegūt** šo organizāciju vides deklarācijas vai **atjauninātās vides deklarācijas, un izmaiņu gadījumā** katru mēnesi **veic** reģistra atjaunināšanu.

Reģistrs ir publiski pieejams *interneta* vietnē.

3. Kompetentās iestādes katru mēnesi **tieši vai ar valsts iestāžu starpniecību, par ko lemj attiecīgā dalībvalsts**, ziņo Komisijai par 2. punktā minētajām izmaiņām reģistrā.

13. pants Organizāciju reģistrācija

1. Kompetentās iestādes izskata organizāciju reģistrācijas pieteikumus saskaņā ar kārtību, kas šim nolūkam izstrādāta.
2. Ja organizācija iesniedz reģistrācijas pieteikumu, kompetentā iestāde reģistrē organizāciju un piešķir tai reģistrācijas numuru, ievērojot šādus nosacījumus:
 - a) kompetentā iestāde ir saņēmusi reģistrācijas pieteikumu, kurā iekļauti 5. panta 2. punkta a) līdz d) apakšpunktā minētie dokumenti;
 - b) kompetentā iestāde ir pārbaudījusi, ka verificēšana un apstiprināšana ir veikta saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti 25., 26. un 27. pantā; ■
 - c) pamatojoties uz saņemtajiem lietiskajiem pierādījumiem, **piemēram**, balstoties uz **rakstveida** ziņojumu no kompetentās izpildiestādes, kompetentā iestāde ir pārliecinājusies, **ka nepastāv pierādījumi par to, ka būtu pārkāptas vides jomā piemērojamās tiesiskās prasības**;
 - d) **ieinteresētās puses nav iesniegušas attiecīgas sūdzības vai arī sūdzības ir pienācīgi noregulētas**;
 - e) **kompetentā iestāde, pamatojoties uz saņemtajiem pierādījumiem, ir pārliecinājusies, ka organizācija atbilst šīs regulas prasībām, un**
 - f) **attiecīgā gadījumā — kompetentā iestāde ir saņēmusi reģistrācijas maksu.**
3. Kompetentās iestādes informē organizāciju par reģistrēšanu **un izsniedz organizācijai EMAS logotipu ar reģistrācijas numuru.**
4. Ja kompetentā iestāde secina, ka pieteikuma iesniedzēja organizācija neatbilst 2. punktā minētajām prasībām, tā atsaka organizācijas reģistrāciju **un nosūta tai pamatojumu.**
5. Ja kompetentā iestāde no akreditācijas **vai licencēšanas** iestādes saņem **rakstveida** uzraudzības ziņojumu, kurā ir pierādījumi par to, ka vides verificētājs nav atbilstoši rīkojies, lai nodrošinātu, ka pieteikuma iesniedzēja organizācija ievēro šajā regulā noteiktās prasības, minētajai organizācijai atsaka reģistrāciju. **Kompetentā iestāde aicina organizāciju iesniegt jaunu reģistrācijas pieteikumu.**
6. Kompetentā iestāde apspriežas ar iesaistītajām personām, tostarp organizāciju, lai iegūtu vajadzīgos pierādījumus lēmuma pieņemšanai par reģistrācijas atteikšanu organizācijai.

14. pants Organizāciju reģistrācijas atjaunošana

1. **Kompetentā iestāde atjauno organizācijas reģistrāciju, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:**

- a) kompetentā iestāde ir saņēmusi validētu vides deklarāciju, kā minēts 6. panta 1. punkta c) apakšpunktā, validētu atjaunināto vides deklarāciju, kā minēts 6. panta 2. punkta c) apakšpunktā, vai nevalidētu vides deklarāciju, kā minēts 7. panta 3. punktā;
- b) kompetentā iestāde ir saņēmusi aizpildītu veidlapu, kurā ietverts vismaz VI pielikumā norādītais informācijas minimums, kā minēts 6. panta 1. punkta d) apakšpunktā un 6. panta 2. punkta d) apakšpunktā;
- c) kompetentajai iestādei nav pierādījumu, ka verificēšana un validēšana nav veikta saskaņā ar 24., 25. un 27. pantā minētajiem nosacījumiem;
- d) kompetentajai iestādei nav pierādījumu par organizācijas neatbilstību spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā;
- e) ieinteresētās puses nav iesniegušas attiecīgas sūdzības vai arī sūdzības ir pienācīgi noregulētas;
- f) kompetentā iestāde, pamatojoties uz saņemtajiem pierādījumiem, ir liecinājusies, ka organizācija atbilst šīs regulas prasībām, un
- g) attiecīgā gadījumā — kompetentā iestāde ir saņēmusi reģistrācijas atjaunošanas maksu.

2. Kompetentā iestāde paziņo organizācijai, ka tās reģistrācija ir atjaunota.

15. pants

Organizāciju svītrosana no reģistra uz laiku vai pavisam

1. Ja kompetentā iestāde uzskata, ka reģistrēta organizācija nepilda šo regulu, tā dod iespēju organizācijai iesniegt savus apsvērumus šajā jautājumā. Ja organizācija nesniedz apmierinošu atbildi, to pavisam vai uz laiku svītro no reģistra.
2. Ja kompetentā iestāde no akreditācijas **vai licencēšanas** iestādes saņem **rakstveida** ziņojumu, kurā ir pierādījumi par to, ka vides verificētājs nav atbilstoši rīkojies, lai nodrošinātu, ka EMAS reģistrētā organizācija ievēro šajā regulā noteiktās prasības, organizāciju uz laiku svītro no reģistra.
3. Reģistrētu organizāciju attiecīgi uz laiku vai pavisam svītro no reģistra, ja **divu mēnešu** laikā pēc attiecīgas prasības kompetentā iestāde no minētās organizācijas nav saņēmusi turpmāk minēto:
 - a) **apstiprinātu** vides deklarāciju **■**, **atjauninātu** vides **deklarāciju** vai parakstītu 25. panta 9. punktā minēto deklarāciju;
 - b) organizācijas aizpildītu veidlapu, kurā ir vismaz obligāti sniedzamā informācija, kas noteikta VI pielikumā.

4. Ja kompetentā izpildiestāde **ar rakstveida ziņojumu** informē kompetento iestādi par to, ka organizācija ir pārkāpusi kādas spēkā esošas tiesiskās prasības vides jomā, kompetentā iestāde attiecīgi svītrot to no reģistra uz laiku vai pavisam.
5. Ja kompetentā iestāde nolemj uz laiku vai pavisam svītrot organizāciju no reģistra, tai obligāti jāņem vērā šādi apsvērumi:
 - a) ietekme uz vidi, ko izraisījusi organizācijas neatbilstība šīs regulas noteikumiem;
 - b) prognozes, ka organizācija nepildīs šīs regulas noteikumus, vai apstākļi, kas var izraisīt noteikumu neizpildi;
 - c) previous non-compliances with the obligations of this Regulation by the organisation; and
 - d) īpaši apstākļi saistībā ar organizāciju.
6. Kompetentā iestāde apspriežas ar iesaistītajām personām, tostarp organizāciju, lai iegūtu vajadzīgos pierādījumus lēmuma pieņemšanai par svītrošanu no reģistra uz laiku vai pavisam.
7. Ja kompetentā iestāde kādā citā veidā nevis no akreditācijas **vai licencēšanas** iestādes **rakstveida** uzraudzības ziņojuma ir guvusi pierādījumus, ka vides verificētājs nav pietiekami aktīvi rīkojies, lai nodrošinātu, ka organizācija ievēro šīs regulas prasības, tā apspriežas ar akreditācijas **vai licencēšanas** iestādi, kuras pakļautībā ir vides verificētājs.
8. Kompetentā iestāde pamato pieņemtos pasākumus.
9. Kompetentā iestāde sniedz organizācijai atbilstošu informāciju par apspriešanos ar iesaistītajām personām.
10. Ja organizācija uz laiku svītrota no reģistra un kompetentā iestāde ir saņēmusi pietiekamu informāciju, ka organizācija atbilst šīs regulas prasībām, to atjauno reģistrā.

16. pants

Kompetento iestāžu forums

1. Kompetentās iestādes izveido visu dalībvalstu kompetento iestāžu forumu (|| ”forums”) **un** sanāk vismaz reizi gadā, piedaloties Komisijas pārstāvim.

Forums pieņem savu reglamentu.

2. Forumā piedalās kompetentās iestādes no katras dalībvalsts. Ja vienā dalībvalstī ir vairākas kompetentās iestādes, ir jāveic attiecīgi pasākumi, lai visām iestādēm nodrošinātu informāciju par foruma darbību.
3. Forums izstrādā norādījumus, lai nodrošinātu konsekventu kārtību organizāciju reģistrācijai saskaņā ar šo regulu, **ietverot** organizāciju reģistrācijas **atjaunošanu un saglabāšanu** un **svītrošanu** no reģistra uz laiku vai pavisam **gan Kopienā, gan ārpus tās**.

Forums nosūta Komisijai norādījumus un dokumentus, kas attiecas uz salīdzinošo novērtējumu. ■

4. *Attiecīgā gadījumā Komisija ierosina norādījumus par foruma apstiprinātajām saskaņošanas procedūrām, lai tos pieņemtu saskaņā ar 49. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.*

Šie dokumenti ir publiski pieejami.

■

17. pants

Kompetento iestāžu salīdzinošā novērtēšana

1. Forums organizē salīdzinošo novērtēšanu, lai pārbaudītu katras kompetentās iestādes reģistrācijas sistēmas atbilstību šai regulai un izstrādātu vienotu pieeju reģistrācijas noteikumu piemērošanai.
2. Salīdzinošo novērtēšanu veic regulāri un **vismaz** reizi četros gados, **un tajā ietver 12., 13. un 15. pantā paredzēto noteikumu un procedūru novērtējumu**. Salīdzinošajā novērtēšanā piedalās visas kompetentās iestādes.

■

3. Komisija izstrādā vērtējuma veikšanas procedūru, tostarp arī atbilstīgas procedūras novērtējuma rezultātā pieņemtu lēmumu pārsūdzībai.

Pasākumus, kuri ir paredzēti nebūtisku šīs regulas elementu grozīšanai, to papildinot, pieņem saskaņā ar 49. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

4. **Šā panta 3. punktā minētās procedūras ievieš, pirms tiek veikta pirmā salīdzinošā novērtēšana.**
5. Forums **regulāri** nosūta Komisijai **un saskaņā ar 49. panta 1. punktu izveidotajai komitejai** ziņojumu par salīdzinošo novērtējumu.

Pēc tam, kad forums un šā punkta pirmajā daļā minētā komiteja ir apstiprinājuši ziņojumu, tam jābūt publiski pieejamam.

V NODAĻA Vides verificētāji

18. pants
Vides verificētāju pienākumi

1. Vides verificētāji vērtē, vai organizācijas vides apskats, vides politika, pārvaldības sistēma, audita procedūras ***un to īstenošana*** atbilst šīs regulas prasībām.
2. Vides verificētāji ***verificē***:
 - a) organizācijas atbilstību visām šīs regulas prasībām saistībā ar sākotnējo vides apskatu, vides pārvaldības sistēmu, vides auditu un tā rezultātiem un vides deklarāciju vai ***atjauninātu vides deklarāciju***;
 - b) organizācijas atbilstību spēkā esošajām Kopienas, valsts, reģionālajām vai vietējām tiesiskajām prasībām vides jomā;
 - c) ilgstošus organizācijas centienus uzlabot veikumu vides jomā, kā arī
 - d) to datu un informācijas pamatotību, ticamību un pareizību, kuri ietverti šādos dokumentos:
 - i) vides deklarācijā,
 - ii) ***atjauninātajā vides deklarācijā***,
 - iii) jebkurā citā informācijā par vidi, kura ir jāapstiprina.
3. Jo īpaši vides verificētāji ***verificē sākotnējā vides apskata vai audita atbilstību***, vai citas procedūras, nepieļaujot šo procedūru nevajadzīgu atkārtošānu.
4. Vides verificētāji ***verificē*** vai iekšējā audita rezultāti ir uzticami. ***Šim nolūkam viņi var attiecīgā gadījumā izmantot pārbaudes uz vietas.***
5. Veicot verificēšanu, lai sagatavotos organizācijas reģistrēšanai, vides verificētājs pārbauda, vai organizācija atbilst vismaz šādām prasībām:
 - a) saskaņā ar II pielikumu darbojas pilnībā funkcionējoša vides pārvaldības sistēma;
 - b) ir sāhta pilnībā plānota audita programma, kas atbilstīgi III pielikumam jau darbojas vismaz tajās jomās, kurām ir visbūtiskākā ietekme uz vidi;
 - c) ir pabeigta II pielikuma A daļā minētās pārvaldības sistēmas pārskatīšana kā arī
 - d) saskaņā ar IV pielikumu ir sagatavota vides deklarācija ***un tiek ņemti vērā nozares atsaucē dokumenti, ja tādi ir pieejami.***
6. Veicot verificēšanu saistībā ar organizācijas ***atjaunošanu*** reģistrā, kā minēts 6. panta 1. punktā, vides verificētājs pārbauda, vai organizācija atbilst šādām prasībām:
 - a) saskaņā ar II pielikumu ***organizācijā*** darbojas pilnībā funkcionējoša vides pārvaldības sistēma;

- b) **organizācijā** pilnībā darbojas plānotā audita programma, un atbilstīgi III pielikumam jau ir pabeigts vismaz viens cikls;
 - c) **organizācija** ir **pabeigusi vienu** pārvaldības sistēmas **pārskatīšanu**, kā arī
 - d) saskaņā ar IV pielikumu **organizācija** ir **sagatavojusi** vides **deklarāciju, un tiek ņemti vērā nozares atsauces dokumenti, ja tādi ir pieejami.**
7. Veicot verificēšanu saistībā ar **atjaunošanu** reģistrā, kā minēts 6. panta 2. punktā, vides verificētājs pārbauda, vai organizācija atbilst vismaz šādām prasībām:
- a) organizācijā ir veikts iekšējais audits attiecībā uz veikumu vides jomā un atbilstību spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā saskaņā ar III pielikumu;
 - b) organizācija var pierādīt, ka joprojām ievēro spēkā esošās tiesiskās prasības vides jomā un joprojām veic uzlabojumus attiecībā uz veikumu vides jomā kā arī
 - c) saskaņā ar IV pielikumu organizācija ir sagatavojusi **atjaunotu** vides **deklarāciju, un tiek ņemti vērā nozares atsauces dokumenti, ja tādi ir pieejami.**

19. pants Verifikācijas biežums

1. Apspriežoties ar organizāciju, vides verificētājs izveido programmu, lai nodrošinātu, ka tiek verificēti visi 4., 5. un 6. pantā minētie elementi, kas vajadzīgi reģistrēšanai un **atjaunošanai** reģistrā.
2. Vides verificētājs ne retāk kā reizi 12 mēnešos apstiprina visu atjaunināto informāciju vides deklarācijā vai **atjaunotajā vides deklarācijā.**

Vajadzības gadījumā piemēro 7. pantā ietverto atrunu.

20. pants Prasības attiecībā uz vides verificētājiem

1. Lai iegūtu akreditāciju **vai licenci** saskaņā ar šo regulu, vides verificētāja kandidāts iesniedz pieprasījumu akreditācijas **vai licencēšanas** iestādē, kurā tas vēlas saņemt akreditāciju **vai licenci.**

Šajā pieprasījumā norāda pieprasīto akreditācijas **vai licences** jomu atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1893/2006[2] noteiktajai saimniecisko darbību klasifikācijai¹.

¹ OV L 393, 30.12.2006., 1. lpp.

2. Vides verificētājs akreditācijas **vai licencēšanas** iestādei sniedz atbilstošus pierādījumus par savām zināšanām, vajadzīgo pieredzi un tehniskajām spējām, kuras ir būtiskas attiecībā uz pieprasīto akreditāciju **vai licenci**, saistībā ar šādām jomām:
- a) šo regulu;
 - b) vides pārvaldības sistēmu vispārīgu funkcionēšanu;
 - c) attiecīgajiem nozares atsauces dokumentiem, ko Komisija izdevusi saskaņā ar 46. pantu, attiecībā uz šīs regulas piemērošanu;
 - d) tiesiskajām, normatīvajām un administratīvajām prasībām attiecībā uz darbībām, kurām veic verificēšanu un apstiprināšanu;
 - e) vides aspektiem un ietekmi uz vidi, tostarp ilgtspējīgu attīstību saistībā ar vidi;
 - f) vides jautājumu jomā būtiskiem tehniskiem aspektiem attiecībā uz darbībām, kurām veic verificēšanu un apstiprināšanu;
 - g) verificējamās un apstiprināmās darbības funkcionēšanu kopumā, lai novērtētu pārvaldības sistēmas atbilstību saistībā ar organizācijas un tās produktu, pakalpojumu un darbību mijiedarbību ar vidi, tostarp vismaz par
 - i) organizācijas izmantotajām tehnoloģijām,
 - ii) terminoloģiju un darbībās izmantotajiem instrumentiem,
 - iii) ekspluatācijas darbībām un to mijiedarbības ar vidi raksturlielumiem,
 - iv) metodēm būtisku vides aspektu novērtēšanai,
 - v) piesārņojuma kontroli un tā mazināšanas tehnoloģijām;
 - h) vides audita prasībām un metodēm, tostarp spēju veikt efektīvu vides pārvaldības sistēmas verificācijas auditu, atbilstošu audita konstatējumu un secinājumu noteikšanu un audita pārskatu sagatavošanu un sniegšanu mutiskā vai rakstveida formā, lai nodrošinātu skaidru verificācijas audita apliecinājumu;
 - i) informācijas auditu, vides deklarāciju un **atjaunotu vides deklarāciju** attiecībā uz datu pārvaldību, datu glabāšanu un apstrādi, datu izklāstu rakstiskā vai grafiskā veidā, lai konstatētu iespējamās datu kļūdas, pieņēmumu un aplēšu izmantošanu;
 - j) ražojumu un pakalpojumu vides dimensiju, tostarp vides aspektiem un vides sniegumu ekspluatācijas laikā un pēc tās, kā arī lēmumu pieņemšanai vides jomā sniegto datu integritāti.
3. Vides verificētājam jāpierāda, ka viņš **nepārtraukti** papildinājis profesionālās zināšanas 2. punktā minētajās kompetences jomās, un jābūt gatavam izturēt akreditācijas **vai licencēšanas** iestādes pārbaudījumu saistībā ar šīm zināšanām.
4. Veicot pienākumus, vides verificētājs ir **ārēja trešā persona, kā arī** neatkarīgs (īpaši no organizācijas auditora vai konsultanta), neitrāls un objektīvs.

5. Vides verificētājs nodrošina savu neatkarību no jebkāda komerciāla, finansiāla vai cita veida spiediena, kas varētu ietekmēt verificētāja spriedumu vai apdraudēt uzticību viņa sprieduma neatkarībai un godīgumam attiecībā uz verificācijas darbībām. Vides verificētājs nodrošina, ka tiek ievēroti visi noteikumi attiecībā uz minēto.
6. Lai izpildītu šajā regulā noteiktās verificācijas un apstiprināšanas prasības, vides verificētāja rīcībā ir dokumentētas metodes un procedūras, tostarp kvalitātes kontroles mehānisms un konfidencialitātes noteikumi.
7. Ja vides verificētājs ir organizācija, tai ir izstrādāta organizācijas struktūrshēma, kurā norādītas struktūrvienības un pienākumu sadalījums organizācijā, un sagatavota deklarācija par tiesisko statusu, īpašniekiem un finansējuma avotiem.

Organizācijas struktūrshēma ir pieejama pēc pieprasījuma.

8. ***Atbilstību šīm prasībām nodrošina, veicot novērtēšanu pirms akreditācijas vai licencēšanas un īstenojot akreditācijas vai licencēšanas iestādes uzraudzības funkciju.***

21. pants

Papildu prasības attiecībā uz vides verificētājiem, kas ir fiziskas personas un individuāli veic verificācijas un apstiprināšanas darbības

|| Papildus tam, ka jāievēro *20. pantā* izklāstītās prasības, fiziskām personām, kuras pilda vides verificētāja pienākumus un individuāli veic verificēšanu un apstiprināšanu, ir

- 1) vajadzīgā kompetence, lai veiktu verificācijas un apstiprināšanas darbības jomās, kurās viņi ***licencēti***;
- 2) ierobežota ***licences*** joma atkarībā no viņu personīgās kompetences.

I

22. pants

Papildu prasības vides verificētājiem, kuri darbojas trešās valstīs

1. Ja vides verificētājs plāno veikt verificācijas un apstiprināšanas darbības trešās valstīs, viņš mēģina iegūt akreditāciju ***vai licenci*** attiecībā uz konkrēto valsti.
2. Lai saņemtu akreditāciju ***vai licenci*** attiecībā uz trešu valsti, papildus *20. un 21. pantā* izklāstītajām prasībām vides verificētājam:

- a) jābūt zināšanām un izpratnei par tās trešās valsts, attiecībā uz kuru verificētājs mēģina iegūt akreditāciju **vai licenci**, tiesiskajām, normatīvajām un administratīvajām prasībām vides jomā;
 - b) jāzina un jāsaprot tās trešās valsts valoda, kurā tas vēlas iegūt akreditāciju **vai licenci**.
3. Ja vides verificētājs pierāda, ka starp viņu un kvalificētu personu vai organizāciju, kas atbilst minētajām prasībām, pastāv līgumsaistības, 2. punktā minētās prasības uzskata par izpildītām.

Minētā persona vai organizācija ir neatkarīga no verificējamās organizācijas.

23. pants

Vides verificētāju uzraudzība

1. Vides verificētāju īstenoto verificācijas un apstiprināšanas darbību uzraudzību
 - a) dalībvalstīs, kurās tie ir akreditēti **vai licenci**, veic akreditācijas **vai licenciēšanas** iestāde, kura piešķirusi akreditāciju **vai licenci**;
 - b) trešā valstī veic akreditācijas **vai licenciēšanas** iestāde, kura vides verificētājam piešķirusi akreditāciju **vai licenci** minētajām darbībām;
 - c) dalībvalstīs, kuras nav akreditācijas **vai licences** piešķirējas valstis, veic attiecīgās dalībvalsts akreditācijas **vai licenciēšanas** iestāde, **kurā notiek verificēšana**.
 2. Vismaz **četras nedēļas** pirms katras verificēšanas dalībvalstī vides verificētājs paziņo akreditācijas **vai licenciēšanas** iestādei, kura atbildīga pat attiecīgā vides verificētāja uzraudzību, savus akreditācijas **vai licences** datus, kā arī verificēšanas laiku un vietu.
 3. Vides verificētājs nekavējoties ziņo akreditācijas **vai licenciēšanas** iestādei par jebkādam izmaiņām, kas varētu ietekmēt akreditāciju **vai licenci** vai **to** jomu.
 4. Ne retāk kā reizi 24 mēnešos akreditācijas **licenciēšanas** iestāde paredz pasākumus, lai pārliecinātos, ka vides verificētājs aizvien atbilst akreditācijas **licences** prasībām, un pārbaudītu veikto verificācijas un apstiprināšanas darbību kvalitāti.
 5. Uzraudzība var ietvert administratīvu auditu, pārbaudes uz vietas organizācijās, anketēšanu, vides verificētāju apstiprināto vides deklarāciju **atjauninātu vides deklarāciju** pārskatīšanu un verificācijas ziņojumu pārskatīšanu.
- Uzraudzība ir samērīga ar vides verificētāja veikto darbību.
6. **Organizācijām jāatļauj akreditācijas vai licenciēšanas iestādēm veikt vides verificētāju uzraudzību verificācijas un apstiprināšanas procesa gaitā.**

7. Akreditācijas *vai licencēšanas* iestāde pieņem lēmumu anulēt vai apturēt akreditāciju *vai licenci* vai sašaurināt akreditācijas *licences* jomu tikai pēc tam, kad vides verificētājam ir dota iespēja izteikties.
8. Ja uzraugošā akreditācijas *vai licencēšanas* iestāde uzskata, ka vides verificētāja darbs neatbilst šīs regulas prasībām, tā nosūta *rakstisku* uzraudzības ziņojumu attiecīgajam vides verificētājam un kompetentajai iestādei, kurā attiecīgā organizācija vēlas saņemt reģistrāciju vai kurā tā ir reģistrēta.

Ja rodas jebkādas turpmākas domstarpības, uzraudzības ziņojumu nosūta ■ akreditācijas *vai licencēšanas* iestāžu *forumam*, kas *minēts* 30. pantā.

24. pants

Papildu prasības attiecībā uz tādu vides verificētāju uzraudzību, kuri darbojas citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā viņi ir akreditēti *vai licencēti*

1. Vides verificētājs vismaz *četras nedēļas* pirms verificācijas un apstiprināšanas darbību veikšanas citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā tas akreditēts *vai licencēts*, paziņo attiecīgās dalībvalsts akreditācijas *vai licencēšanas* iestādei šādu informāciju:
 - a) ziņas par savu akreditāciju *vai licenci*, kompetenci, *jo īpaši zināšanām saistībā ar tiesiskajām prasībām vides jomā un attiecīgās dalībvalsts valsts valodu*, un attiecīgā gadījumā grupas sastāvu;
 - b) verificēšanas un apstiprināšanas laiku un vietu;
 - c) organizācijas adresi un saziņas līdzekļus.Šādu paziņošanu veic pirms katras ■ verificācijas un apstiprināšanas darbības.
2. Akreditācijas *vai licencēšanas* iestāde var lūgt skaidrojumu par verificētāja zināšanām saistībā ar spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā.
3. Akreditācijas *vai licencēšanas* iestāde var lūgt izpildīt citas prasības, nevis 1. punktā minētās, ja vien minētās prasības neskar vides verificētāja tiesības sniegt pakalpojumus citā dalībvalstī, kas nav valsts, kurā viņam piešķirta akreditācija *vai licence*.
4. Akreditācijas *vai licencēšanas* iestāde neizmanto 1. punktā minēto procedūru, lai novilcinātu vides verificētāja ierašanos. Ja akreditācijas *vai licencēšanas* iestāde atbilstīgi 2. un 3. punktam nevar izpildīt savus pienākumus pirms verificācijas un apstiprināšanas laika, ko verificētājs paziņojis saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu, tā sniedz verificētājam pamatotu kavējuma skaidrojumu.
5. Akreditācijas *vai licencēšanas* iestādes neiekasē diskriminējošus maksājumus par paziņošanu un uzraudzību.
6. Ja uzraugošā akreditācijas *vai licencēšanas* iestāde uzskata, ka vides verificētāja darbs neatbilst šīs regulas prasībām, tā nosūta *rakstisku* uzraudzības ziņojumu attiecīgajam vides verificētājam, akreditācijas *vai licencēšanas* iestādei, kura piešķirusi akreditāciju

vai licenci, un kompetentajai iestādei, kurā attiecīgā organizācija vēlas saņemt reģistrāciju vai kurā tā ir reģistrēta. Ja rodas jebkādas turpmākas domstarpības, uzraudzības ziņojumu nosūta akreditācijas **vai licencēšanas** iestāžu **forumam**, kas **minēts** 30. pantā.

I

25. pants

Nosacījumi, kas jāievēro, veicot verificēšanu un apstiprināšanu

1. Vides verificētājs darbojas savas akreditācijas **licences** jomā, pamatojoties uz rakstisku vienošanos ar organizāciju.

Vienošanās:

- a) precīzi nosaka darbības jomu;
 - b) paredz konkrētus nosacījumus, lai vides verificētājs varētu darboties neatkarīgi un profesionāli;
 - c) paredz, ka organizācijai ir pienākums sadarboties vajadzīgajā apmērā.
2. Vides verificētājs nodrošina, ka organizācijas komponenti ir viennozīmīgi definēti un atbilst faktiskajam pienākumu sadalījumam.

Vides deklarācijā skaidri norāda dažādas organizācijas daļas, kurās tiks veikta verificēšana vai apstiprināšana.

3. Vides verificētājs veic 18. pantā aprakstīto elementu novērtējumu.
4. Veicot verificācijas un apstiprināšanas darbības, vides verificētājs pārbauda dokumentus, apmeklē organizāciju, veic pārbaudes uz vietas un intervē personālu.
5. Pirms vides verificētāja apmeklējuma organizācija viņam sniedz pamatinformāciju par organizāciju un tās darbībām, vides politiku un programmu, organizācijā īstenotās vides pārvaldības sistēmas aprakstu, informāciju par veikto vides apskatu vai auditu, ziņojumu par minēto apskatu vai auditu un jebkādiem koriģējošiem pasākumiem, kas veikti pēc tam, kā arī vides deklarācijas vai **atjauninātas vides deklarācijas** projektu.
6. Vides verificētājs organizācijai sagatavo rakstisku ziņojumu par verificācijas rezultātiem, kurā norāda:
 - a) visus jautājumus, kas attiecas uz vides verificētāja veiktajām darbībām;
 - b) aprakstu par atbilstību visām šīs regulas prasībām, tostarp apstiprinošus pierādījumus, konstatējumus un secinājumus.

- c) *iepriekšējās vides deklarācijās noteikto mērķu un sasniegumu salīdzinājumu, veikuma novērtējumu un organizācijas darbības pastāvīgas uzlabošanas novērtējumu;*
 - d) *vajadzības gadījumā vides apskata, audita metožu, vides pārvaldības sistēmas vai jebkādu citu būtisku procesu tehniskos trūkumus.*
7. Ja konstatētas neatbilstības šīs regulas prasībām, ziņojumā **papildus** norāda:
- a) konstatējumus un secinājumus par organizācijas neatbilstību, kā arī pierādījumus, uz kuriem šie konstatējumi un secinājumi ir balstīti;
 - b) *jautājumus, kuros vides verificētājs nepiekrīt vides deklarācijas vai atjauninātas vides deklarācijas projektam, un sīkākas ziņas par grozījumiem vai papildinājumiem, kuri būtu jāveic vides deklarācijā vai atjauninātā vides deklarācijā.;*

- I**
8. Vides verificētājs pēc verificācijas apstiprina organizācijas vides deklarāciju vai **atjauninātu vides deklarāciju** un apliecina, ka tā atbilst šīs regulas prasībām, ar nosacījumu, ka verificācijas **un apstiprināšanas** iznākums apstiprina šādus faktus:
- a) organizācijas vides deklarācijā vai **atjauninātā vides deklarācijā** sniegtā informācija un dati ir ticami un pareizi, un tie atbilst šīs regulas prasībām;
 - b) *nav pierādījumu, ka organizācija nepilda spēkā esošās tiesiskās prasības vides jomā.*
9. Veicot apstiprināšanu, vides verificētājs izdod parakstītu VII pielikumā minēto deklarāciju, kurā apliecina, ka verificācija **un apstiprināšana** tika veikta saskaņā ar šo regulu.
10. **Vienā dalībvalstī akreditēti vai licencēti vides verificētāji var veikt verificācijas un apstiprināšanas darbības jebkurā citā dalībvalstī, ievērojot šajā regulā noteiktās prasības.**

Verifikācijas un apstiprināšanas darbības uzrauga tās dalībvalsts akreditācijas vai licencēšanas iestāde, kurā šīs darbības tiek veiktas. Par darbības uzsākšanu paziņo akreditācijas vai licencēšanas iestādei saskaņā ar grafiku, kas paredzēts 24. panta 1. punktā.

26. pants
Mazu organizāciju verificēšana un apstiprināšana

1. Veicot verifikācijas un apstiprināšanas darbības, vides verificētājs ņem vērā mazu organizāciju īpašos raksturlielumus, tostarp šādus:
 - a) īsas pakļautības ķēdes;
 - b) daudzfunkcionālu personālu;
 - c) apmācību darbavietā;
 - d) spēju ātri pielāgoties pārmaiņām un
 - e) procedūru ierobežotu dokumentēšanu.
2. Vides verificētājs veic verifikāciju un apstiprināšanu tādā veidā, lai neradītu nevajadzīgu slogu mazām organizācijām.
3. Vides verificētājs ņem vērā objektīvus sistēmas efektivitātes pierādījumus, tostarp to, vai organizācijā ir darbības apjomam un sarežģītības pakāpei proporcionālas procedūras, kāds ir saistītās ietekmes uz vidi veids un kāda ir uzņēmēju kompetence.

I

27. pants

Nosacījumi, kas jāievēro, veicot verificēšanu un apstiprināšanu trešās valstīs

1. Dalībvalstī akreditēti vides verificētāji var veikt verifikācijas un apstiprināšanas darbības organizācijā, kas atrodas trešā valstī, ievērojot šajā regulā noteiktās prasības.
2. Vides verificētājs vismaz sešas nedēļas pirms verifikācijas vai apstiprināšanas darbībām trešā valstī paziņo informāciju par savu akreditāciju ***vai licenci***, kā arī verifikācijas un apstiprināšanas laiku un vietu akreditācijas ***vai licenciēšanas*** iestādei dalībvalstī, kurā attiecīgā organizācija vēlas saņemt reģistrāciju vai kurā tā ir reģistrēta.
3. Verifikācijas un apstiprināšanas darbības uzrauga tās dalībvalsts akreditācijas ***vai licenciēšanas*** iestāde, kurā ***attiecīgais vides verificētājs ir akreditēts vai licenciēts***. Par darbības uzsākšanu paziņo ***akreditācijas vai licenciēšanas iestādei saskaņā ar grafiku, kas paredzēts 2. punktā***.

VI NODAĻA

Accreditation *and* Licensing Bodies

28. pants
Akreditācija **un** *licencēšana*

1. Akreditācijas iestādes, ko dalībvalstis ieceļ saskaņā ar Regulas (EK) Nr. **765/2008** 4. pantu, saskaņā ar šo regulu ir atbildīgas par vides verificētāju akreditāciju un viņu veikto darbību uzraudzību.
2. ***Dalībvalstis saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 5. panta 2. punktu var iecelt licencēšanas iestādi, kura ir atbildīga par licenču izsniegšanu vides verificētājiem un par to uzraudzību.***
3. ***Dalībvalstis var pieņemt lēmumu neatļaut akreditēt vai nelicencēt fiziskas personas kā vides verificētājus.***
4. Akreditācijas **un** *licencēšanas* iestādes novērtē vides verificētāju kompetenci, ņemot vērā 20., 21. un 22. pantā izklāstītos elementus, kas ir būtiski pieprasītās akreditācijas **vai** *licences* jomā.
5. Vides verificētāju akreditācijas **vai** *licences* jomu nosaka atbilstīgi Regulā (EK) Nr. 1893/2006 noteiktajai saimniecisko darbību klasifikācijai. Minētās jomas robežas ir atkarīgas no vides verificētāja kompetences, un vajadzības gadījumā tiek ņemts vērā darbības apjoms un sarežģītības pakāpe.
6. Akreditācijas **vai** *licencēšanas* iestādes izveido atbilstošas procedūras vides verificētāju akreditācijai **vai** *licencēšanai*, akreditācijas **vai** *licences* atteikšanai, apturēšanai uz laiku vai atsaukšanai un vides verificētāju uzraudzībai.

Šīs procedūras ietver kārtību, kādā izskata ieinteresēto personu, tostarp kompetento iestāžu **un** *organizācijas pārstāvošo iestāžu*, apsvērumus par vides verificētāju kandidātiem un akreditētiem **vai** *licencētiem* vides verificētājiem.
7. Ja akreditāciju **vai** *licenci* atsaka, akreditācijas **vai** *licencēšanas* iestāde informē vides verificētāju par šāda lēmuma iemesliem.
8. Akreditācijas **vai** *licencēšanas* iestādes izveido, pārskata un atjaunina sarakstu, kurā norādīti vides verificētāji un viņu akreditācijas **vai** *licences* jomas attiecīgās dalībvalstīs, un katru mēnesi ziņo par izmaiņām šajā sarakstā Komisijai un tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā atrodas akreditācijas **vai** *licencēšanas* iestāde.
9. Saskaņā ar noteikumiem un procedūrām attiecībā uz darbību uzraudzību, kā noteikts Regulas (EK) Nr. **765/2008** 5. panta 3. punktā, **■** akreditācijas **vai** *licencēšanas* iestāde izstrādā uzraudzības ziņojumu, kurā **tās** pēc apspriešanās ar attiecīgo vides verificētāju nolemj, ka:
 - a) vides verificētājs nav pienācīgi veicis darbības, lai nodrošinātu, ka organizācija pilda šajā regulā noteiktās prasības;
 - b) vides verificētājs veicis verificēšanu un apstiprināšanu, pārkāpjot vienu vai vairākas šīs regulas prasības.

Šo ziņojumu nosūta tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā organizācija ir reģistrēta vai kurā tā iesniegusi reģistrācijas pieteikumu, un vajadzības gadījumā akreditācijas **vai licencēšanas** iestādei, kura piešķirusi akreditāciju **vai licenci**.

29. pants

Akreditācijas **vai licences** apturēšana vai atsaukšana

1. Pirms akreditācijas **vai licences** apturēšanas vai atsaukšanas ir jāapspriežas ar iesaistītajām personām, tostarp vides verificētāju, lai sniegtu akreditācijas **vai licencēšanas** iestādei lēmuma pieņemšanai vajadzīgos pierādījumus.
2. Akreditācijas **vai licencēšanas** iestāde informē vides verificētāju par veikto pasākumu iemesliem un vajadzības gadījumā par apspriešanās procesu ar kompetento izpildiestādi.
3. Akreditāciju **vai licenci** aptur vai atceļ uz laiku, kamēr ir gūta pārliecība, ka verificētājs pilda šīs regulas prasības, vajadzības gadījumā ņemot vērā kļūdas veidu un jomu vai tiesisko prasību pārkāpumu.
4. Akreditācijas **vai licences** apturēšanas gadījumā to atjauno, ja akreditācijas iestāde ir saņēmusi pietiekamu informāciju, ka vides verificētājs ievēro šīs regulas prasības.

30. pants

Akreditācijas **vai licencēšanas** iestāžu **forums**

1. **Forums, kurā ietilpst visas** akreditācijas **un licencēšanas** iestādes no visām dalībvalstīm, sanāk kopā vismaz reizi gadā Komisijas pārstāvja klātbūtnē (|| “akreditācijas **vai licencēšanas** iestāžu **forums**”).
2. Akreditācijas **un licencēšanas** iestāžu **foruma** mērķis ir nodrošināt konsekventas procedūras šādās jomās:
 - a) verificētāju akreditācija saskaņā ar šo regulu, tostarp akreditācijas atteikšana, apturēšana uz laiku un atsaukšana;
 - b) akreditētu verificētāju veikto darbību uzraudzība.
3. Akreditācijas **un licencēšanas** iestāžu **forumā** izstrādā norādījumus jautājumos, kas ir akreditācijas **un licencēšanas** iestāžu kompetencē.
4. Akreditācijas **un licencēšanas** iestāžu **forums** pieņem savu reglamentu.
5. Norādījumu dokumentus, kas minēti 3. punktā, un reglamentu, kas minēts 4. punktā, nosūta Komisijai.
6. **Norādījumus, kas attiecas uz saskaņošanas procedūrām, kuras apstiprinājis akreditācijas un licencēšanas iestāžu forums attiecīga gadījumā ierosina Komisija, lai pieņemtu tos saskaņā ar 49. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.**

Šie dokumenti ir publiski pieejami.

31. pants

Akreditācijas *un* **licencēšanas** iestāžu salīdzinošā novērtēšana

1. Salīdzinošo novērtēšanu, ko organizē *Akreditācijas un licencēšanas iestāžu forums*, kurš minēts 30. panta 1. punktā, attiecībā uz vides verificētāju akreditāciju *veic regulāri, ne retāk kā reizi četros gados, un* tajā ietver **■** to noteikumu un procedūru novērtējumu, kuras izklāstītas 28. un 29. pantā.

■

Salīdzinošajā novērtēšanā piedalās visas akreditācijas un licencēšanas iestādes.

■

3. *Akreditācijas un licencēšanas iestāžu forums*, kas minēts 30. panta 1. punktā, katru gadu sūta Komisijai *un saskaņā ar 49. panta 1. punktu izveidotajai komitejai sistemātisku* ziņojumu par salīdzinošo novērtējumu.

Minētajam ziņojumam jābūt publiski pieejamam *pēc tam, kad to apstiprinājis Akreditācijas un licencēšanas iestāžu forums un licencēšanas iestāde, kā arī pirmajā daļā minētā komiteja.*

VII NODAĻA

Noteikumi attiecībā uz dalībvalstīm

■

32. pants

Atbalsts organizācijām saistībā ar tādu tiesisko prasību ievērošanu, kas attiecas uz vides jomu

1. Dalībvalstis *nodrošina*, ka *organizācijas saņem piekļuvi informācijai un atbalsta iespējas* saistībā ar attiecīgās dalībvalsts tiesiskajām prasībām vides jomā **■**.
2. Atbalsts ir:
 - a) informācija par spēkā esošajām tiesiskajām prasībām attiecībā uz vidi;

- b) informācija par to, kura izpildiestāde ir kompetenta attiecībā uz katru **īpašu** tiesisko prasību vides jomā, kura noteikta kā spēkā esoša;

3. Dalībvalstis var deleģēt 1. un 2. punktā minētos uzdevumus kompetentajām iestādēm vai jebkurai citai iestādei, **kurai ir vajadzīgās zināšanas un pienācīgi resursi šā uzdevuma veikšanai.**

4. Dalībvalstis nodrošina, ka izpildiestādes atbild **vismaz** uz **mazo** organizāciju pieprasījumiem par vides jomā spēkā esošajām tiesiskajām prasībām, kuras ir attiecīgās organizācijas kompetencē, un sniedz organizācijām informāciju par **līdzekļiem, kā pierādīt, ka organizācija atbilst attiecīgajām tiesiskajām prasībām.**
5. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās izpildiestādes paziņo kompetentajai iestādei, kura reģistrējusi organizāciju, ka reģistrētā organizācija neatbilst **spēkā esošo tiesību aktu** prasībām **vides jomā.**

Kompetentā izpildiestāde informē šo kompetento iestādi pēc iespējas ātrāk un jebkurā gadījumā viena mēneša laikā pēc tam, kad tā konstatējusi neatbilstību.

33. pants

EMAS popularizēšanas pasākumi

1. Dalībvalstis **sadarbībā ar kompetentajām iestādēm, izpildiestādēm un citām ieinteresētajām personām** veic EMAS popularizēšanas pasākumus, **ņemot vērā 34. līdz 38. pantā minētos pasākumus.**
2. **Šim nolūkam dalībvalstis var izstrādāt popularizēšanas stratēģiju.**
3. **Saskaņā ar 2. punktu izstrādāto stratēģiju regulāri pārskata.**

34. pants

Informācija

1. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai informētu:
- a) sabiedrību par EMAS mērķiem un galvenajām sastāvdaļām;
- b) **organizācijas par šīs regulas saturu.**

2. Vajadzības gadījumā dalībvalstis **■** izmanto profesionālās publikācijas, vietējos preses izdevumus, popularizēšanas kampaņas vai kādus citus lietderīgus līdzekļus, lai veicinātu EMAS plašāku atpazīstamību.

Dalībvalstis var sadarboties, jo īpaši ar nozaru asociācijām, patērētāju organizācijām, vides organizācijām, arodbiedrībām, vietējām iestādēm un citām ieinteresētajām personām.

■

35. pants Popularizēšanas pasākumi

1. Dalībvalstis veic EMAS popularizēšanas pasākumus. ***Šie pasākumi var ietvert:***
- a) saistībā ar EMAS veicina zināšanu un labas prakses apmaiņu starp visām iesaistītajām personām;
 - b) izstrādā efektīvus instrumentus EMAS popularizēšanai un informē par tiem organizācijas;
 - c) tehniska atbalsta sniegšana organizācijām ar ***EMAS saistītu*** popularizēšanas pasākumu noteikšanas un īstenošanas gaitā;
 - d) veicina partnerības starp organizācijām, lai popularizētu EMAS.
2. ***EMAS logotipu bez reģistrācijas numura var izmantot kompetentās iestādes, akreditācijas un licencēšanas iestādes, valsts iestādes un citas ieinteresētās personas, veicot ar EMAS saistītu tirdzniecības veicināšanas un reklāmas darbību. Šādos gadījumos V pielikumā noteiktā EMAS logotipa lietošana neparedz to, ka logotipa lietotājs ir reģistrēts, ja tas tā nav.***

36. pants Mazu organizāciju līdzdalības veicināšana

Dalībvalstis veic atbilstošus pasākumus, lai ***veicinātu*** mazu organizāciju līdzdalību, piemēram, ***cita starpā*** šādu:

- 1) veicina informācijas pieejamību un atbalsta fondus, kas tām īpaši pielāgoti;
- 2) nodrošina, ka pieņemama reģistrācijas maksa veicina to līdzdalību;
- 3) atbalsta tehniskās palīdzības pasākumus **■**.

37. pants

Grupveida un posmsecīga pieeja

1. Dalībvalstis *stimulē* vietējās iestādes, piedaloties rūpniecības asociācijām, tirdzniecības palātām un *citām* iesaistītajām personām, *sniegt* īpašu atbalstu ģeogrāfiskā tuvuma vai uzņēmējdarbības virziena dēļ savstarpēji saistītu organizāciju grupām reģistrācijas prasību sasniegšanā, kā minēts 4., 5. un 6. pantā.

Katru grupā ietilpstošo organizāciju reģistrē atsevišķi.

2. Dalībvalstis ■ aicina organizācijas ieviest vides pārvaldības sistēmu. Jo īpaši tās *sekmē* posmsecīgu pieeju, kuru īstenojot iegūst EMAS reģistrāciju.
3. ■ Sistēmas un programmas, *kas izstrādātas saskaņā ar 1. un 2. punktu*, darbojas ar mērķi novērst nevajadzīgas izmaksas dalībniekiem, jo īpaši mazām organizācijām.

38. pants

EMAS un pārējie Kopienas ■ politikas virzieni un instrumenti

1. *Neierobežojot Kopienas tiesību aktus*, dalībvalstis *apsver*, kā EMAS reģistrācija saskaņā ar šo regulu:
 - a) var tikt ņemta vērā jaunu tiesību aktu izstrādē;
 - b) var tikt izmantota kā instruments tiesību aktu piemērošanas un īstenošanas gaitā;
 - c) *var tikt ņemta vērā publiskos iepirkumos un pasūtījumos.*
2. Neskarot Kopienas tiesību aktus, īpaši tiesību aktus konkurētspējas, nodokļu un valsts atbalsta jomā, dalībvalstis vajadzības gadījumā veic pasākumus, lai sekmētu organizāciju reģistrāciju EMAS vai to palikšanu reģistrā.

Šie pasākumi *cita starpā var ietvert*:

- a) kā normatīvus atvieglojumus, kuru rezultātā EMAS reģistrēta organizāciju uzskata par atbilstošu konkrētām tiesiskām prasībām vides jomā, kuras noteiktas ar citu juridisku instrumentu palīdzību un uz kuriem norādījušas kompetentās iestādes;
- b) kā labāku regulējumu, ar kuru groza citus tiesiskos instrumentus, atceļot, samazinot vai vienkāršojot slogu organizācijām, kuras piedalās EMAS, ar mērķi sekmēt tirgu efektīvu darbību un celt konkurētspējas līmeni.

39. pants

■ Maksājumi

1. Dalībvalstis **var izveidot** maksājumu sistēmu, ņemot vērā šādus apsvērumus
 - a) izmaksas, kas radušās, saskaņā ar 32. pantu dalībvalstu ieceltajām vai izveidotajām iestādēm sniedzot informāciju un atbalstu organizācijām;
 - b) izmaksas, kas radušās saistībā ar vides verificētāju akreditāciju, **licencēšanu** un uzraudzību ■ ;
 - c) izmaksas, kas kompetentajām iestādēm radušās, veicot reģistrāciju, **reģistrācijas atjaunošanu, svītrojot no reģistra uz laiku vai pavisam**, kā arī papildu izmaksas saistībā ar **šo procesu** administrēšanu attiecībā uz organizācijām, kuras atrodas ārpus Kopienas.

Šīs izmaksas nepārsniedz pieņemamas summas, un tās ir proporcionālas organizācijas lielumam un veicamajam darbam.

2. Dalībvalstis **nodrošina, ka organizācijas ir informētas par visiem piemērojamiem maksājumiem.**

40. pants Neatbilstība

1. Ja konstatē neatbilstību šīs regulas prasībām, dalībvalstis veic piemērotus tiesiskus vai administratīvus pasākumus.
2. Dalībvalstīs ir spēkā efektīvi pasākumi pret EMAS logo izmantošanu, pārkāpjot šīs regulas noteikumus.

Var izmantot noteikumus, kas izstrādāti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem¹.

41. pants Informācijas sniegšana un ziņošana Komisijai

1. ***Dalībvalstis informē Komisiju par kompetento iestāžu un akreditācijas un licencēšanas iestāžu struktūru un procedūrām, kas attiecas uz to darbību, un vajadzības gadījumā regulāri atjaunina šo informāciju.***
2. Dalībvalstis ***reizi divos gados*** ziņo ■ Komisijai ***atjauninātu informāciju*** par pasākumiem, ko tās veikušas saskaņā ar šo regulu.

Šajos ziņojumos dalībvalstis ņem vērā jaunāko ziņojumu, ko saskaņā ar 47. pantu Eiropas Parlamentam un Padomei sniegusi Komisija.

¹ OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.

VIII NODAĻA
Noteikumi attiecībā uz Eiropas Komisiju

42. pants
Informācija

1. Komisija informē:
 - a) sabiedrību par EMAS mērķiem un galvenajām sastāvdaļām;
 - b) **organizācijas par šīs regulas saturu.**
2. Komisija uztur un dara publiski pieejamu:
 - a) vides verificētāju un EMAS reģistrēto organizāciju reģistru;
 - b) elektronisku datubāzi, kurā iekļautas vides deklarācijas ■ ;
 - c) **datubāzi, kurā iekļauta paraugprakse saistībā ar EMAS, tostarp efektīvi instrumenti EMAS popularizēšanai un tehniska atbalsta piemēri organizācijām;**
 - d) **Kopienas līdzekļu uzskaitījumu, kas paredzēti EMAS īstenošanas un ar to saistītu projektu un pasākumu finansēšanai.**

43. pants
Sadarbība un koordinēšana

1. Komisija **vajadzības gadījumā veicina** sadarbību starp dalībvalstīm, īpaši ar mērķi panākt noteikumu vienotu un konsekventu piemērošanu visā Kopienā attiecībā uz šādiem jautājumiem:
 - a) organizāciju reģistrācija;
 - b) vides verificētāji;
 - c) informācijas sniegšana un atbalsts saskaņā ar 32. pantu.
2. Neskarot Kopienas tiesību aktus publiskā iepirkuma jomā, Komisija un citas Kopienas institūcijas un iestādes vajadzības gadījumā atsaukas uz EMAS vai **citām** vides pārvaldības sistēmām, **kas atzītas saskaņā ar 45. pantu, vai ekvivalentām sistēmām**, minot tās kā nosacījumu darbu izpildes un pakalpojumu līgumu slēgšanai.

44. pants
EMAS iekļaušana pārējos Kopienas politikas virzienos un instrumentos

Komisija apsver, kā EMAS reģistrācija saskaņā ar šo regulu:

- 1) *var tikt ņemta vērā jaunu tiesību aktu izstrādē un spēkā esošu tiesību aktu pārskatīšanā, jo īpaši normatīvu atvieglojumu un labāka regulējuma veidā, kā minēts 38. panta 2. punktā;*
- 2) *var tikt izmantota kā instruments saistībā ar tiesību aktu piemērošanu un īstenošanu.*

45. pants
Saistība ar citām vides pārvaldības sistēmām

1. Dalībvalstis var iesniegt Komisijai rakstisku pieprasījumu atzīt par atbilstošām attiecīgajām prasībām šajā regulā tās esošās vides pārvaldības sistēmas vai to daļas, kas ir sertificētas atbilstīgi attiecīgām sertifikācijas procedūrām, kuras atzītas valsts vai reģionālā līmenī.
2. Dalībvalstis pieprasījumā norāda vides pārvaldības sistēmu attiecīgās daļas, kas atbilst attiecīgajām prasībām šajā regulā.
3. Dalībvalstis iesniedz pierādījumus par minētās vides pārvaldības sistēmas visu attiecīgo daļu līdzvērtīgumu šai regulai.
4. Komisija, izskatījusi pieprasījumu, kas iesniegts saskaņā ar 1. punktu, un saskaņā ar 49. panta 2. punktā noteikto procedūru, atzīst vides pārvaldības sistēmas attiecīgās daļas un sertifikācijas iestāžu akreditācijas **vai licencēšanas** prasības, ja tā uzskata, ka dalībvalsts:
 - a) pieprasījumā ir pietiekami skaidri norādījusi vides pārvaldības sistēmu attiecīgās daļas, kas atbilst prasībām šajā regulā;
 - b) ir iesniegusi pietiekamus pierādījumus par minētās vides pārvaldības sistēmas visu attiecīgo daļu līdzvērtīgumu šai regulai.
5. Komisija Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicē atsauces uz atzītajām vides pārvaldības sistēmām (tostarp attiecīgās EMAS iedaļas, kas minētas I pielikumā, uz kurām tās attiecas) un atzītās akreditācijas **vai licencēšanas** prasības.

46. pants
Atsauces dokumentu *un norādījumu* izstrāde

1. Komisija, **apspriežoties ar** dalībvalstīm un citām iesaistītajām personām, izstrādā nozares atsauces dokumentus, **kuros iekļauj:**
 - a) labas vides pārvaldības praksi **■**,

- b) veikuma vides jomā rādītājus konkrētām nozarēm,
- c) vajadzības gadījumā — izcilības kritērijus un vērtēšanas sistēmas, ar kurām nosaka veikuma apjomu.

Komisija var arī izstrādāt atsaucē dokumentus vairāku nozaru lietošanai.

- 2. *Komisija ņem vērā spēkā esošos atsaucē dokumentus un rādītājus veikumam vides jomā, kas izstrādāti saskaņā ar citiem Kopienas vides politikas virzieniem un instrumentiem vai starptautiskiem standartiem.*
- 3. *Komisija līdz 2010. gada beigām izstrādā darba plānu, kurā iekļauj indikatīvu nozaru sarakstu, kuras uzskata par prioritārām, lai pieņemtu nozaru un starpnozaru atsaucē dokumentus.*

Darba plānu padara publiski pieejamu, un to regulāri atjaunina.

- 4. *Komisija sadarbībā ar Kompetentu iestāžu forumu izstrādā norādījumus par organizāciju reģistrēšanu ārpus Kopienas.*
- 5. *Komisija nāk klajā ar norādījumiem, izklāstot darbības, kas vajadzīgas, lai piedalītos EMAS.*

Šie norādījumi ir pieejami tiešsaistē un visās oficiālajās valodās.

- 6. *Saskaņā ar 1. un 4. punktu izstrādātie dokumenti jāpieņem.* Pasākumus, kuri ir paredzēti nebūtisku šīs regulas elementu grozīšanai, to papildinot, pieņem saskaņā ar 49. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

47. pants

Ziņojumu sniegšana

Reizi piecos gados Komisija sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, tajā iekļaujot informāciju par darbībām un pasākumiem saskaņā ar šo nodaļu un informāciju, kas saņemta no dalībvalstīm saskaņā ar 41. pantu.

Ziņojumā iekļauj novērtējumu par sistēmas ietekmi uz vidi un dalībnieku skaita tendenci.

IX NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

48. pants

Pielikumu grozījumi

- 1. Vajadzības gadījumā vai, ja tas ir lietderīgi, Komisija var grozīt pielikumus, ņemot vērā EMAS darbības gaitā gūto pieredzi, atbildot uz apzināto nepieciešamību sniegt norādījumus par EMAS prasībām, ņemot vērā visas izmaiņas starptautiskajos standartos vai ņemot vērā jaunus standartus, kuri ir būtiski šīs regulas efektivitātei.

2. Šos pasākumus, kas ir paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, pieņem saskaņā ar 49. panta 3. punktā *minēto* regulatīvo kontroles procedūru.

49. pants
Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, izmanto Padomes Lēmuma 1999/468/EK 3. pantā minēto konsultēšanās procedūru, ievērojot minētā lēmuma 7. panta 3. punktu un 8. pantu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Padomes Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. panta noteikumus.

50. pants
Pārskatīšana

Komisija ***ne vēlāk kā piecus gadus pēc stāšanās spēkā*** pārskata EMAS, ņemot vērā tā darbības laikā gūto pieredzi un starptautiskās pārmaiņas. Tā ņem vērā saskaņā ar 47. pantu Eiropas Parlamentam un Padomei iesniegtos ziņojumus.

51. pants
Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Atceļ šādus tiesību aktus:
 - a) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 761/2001 (2001. gada 19. marts), ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)¹;
 - b) Komisijas 2001. gada 7. septembra Lēmums 2001/681/EK par norādījumiem, kā īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)²;
 - c) Komisijas Lēmumu 2006/193/EK, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 761/2001 nosaka vides vadības un audita sistēmas (EMAS)

¹ OV L 114, 24.4.2001., 1. lpp.

² OV L 247, 17.9.2001., 24. lpp.

logotipa izmantošanu transporta iepakojumam un terciāram iepakojumam īpašos gadījumos¹.

- d) *Komisijas Regulu (EK) Nr. 196/2006 (2006. gada 3. februāris), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 761/2001 I pielikumu, ņemot vērā Eiropas standartu EN ISO 14001:2004, un atceļ Lēmumu 97/265/EK²,*
- e) *Komisijas Lēmumu 2007/747/EK (2007. gada 19. novembris), ar kuru atzīst sertifikācijas procedūras atbilstīgi 9. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS), un ar kuru atceļ Lēmumu 97/264/EK³.*

2. Atkāpjoties no 1. punkta, piemēro šā punkta otro, trešo un ceturto daļu.

Turpinās darboties valsts akreditācijas iestādes un kompetentās iestādes, kas izveidotas atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 761/2001. Dalībvalstis atbilstīgi šai regulai groza procedūras, ko ievēro akreditācijas iestādes un kompetentās iestādes. Dalībvalstis nodrošina, ka minētās sistēmas sāk pilnībā darboties **12 mēnešu** laikā no dienas, kad šī regula stājas spēkā.

Organizācijas, kas reģistrētas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 761/2001, paliek EMAS reģistrā. Veicot nākamo organizācijas verifikāciju, vides verificētājs pārbauda tās atbilstību jaunajām prasībām šajā regulā. Ja nākamā verifikācija jāveic agrāk nekā sešus mēnešus pēc šīs regulas stāšanās spēkā, nākamās verifikācijas datumu var pārcelt sešus mēnešus uz priekšu, ja tam piekrīt vides verificētājs un kompetentās iestādes.

Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 761/2001 akreditētie vides verificētāji var turpināt darbu atbilstīgi prasībām, kas noteiktas šajā regulā.

3. Atsauces uz Regulu (EK) Nr. 761/2001 uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasāmas saskaņā ar VIII pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

52. pants Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

¹ OV L 70, 9.3.2006., 63. lpp.

² OV L 32, 4.2.2006., 4. lpp.

³ OV L 303, 21.11.2007., 37. lpp.

Brišē,

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

I PIELIKUMS

VIDES APSKATS

Vides apskats ir par šādām piecām jomām.

1. Vides jomā spēkā esošo tiesisko prasību identificēšana.

Papildus spēkā esošo tiesisko prasību saraksta izveidei organizācijas norāda arī to, kā var sniegt pierādījumus par to, ka tā izpildījusi dažādās prasības.

2. Visu to tiešo un netiešo vides aspektu identificēšana, kuriem ir būtiska ietekme uz vidi, iedalot tos attiecīgi no kvalitātes un kvantitātes viedokļa un veidojot to aspektu reģistru, kas identificēti kā būtiski.

Vērtējot vides aspekta nozīmi, organizācija ņem vērā šādus jautājumus:

- a) iespējamība radīt kaitējumu videi,
- b) vides trauslums vietējā, reģionālā vai pasaules mērogā,
- c) aspekta vai ietekmes apjoms, biežums un atgriezeniskums,
- d) attiecīgu tiesību aktu vides jomā esamība un prasības,
- e) nozīme organizācijas ieinteresētajām personām un darbiniekiem.

- a) Tiešie vides aspekti

Tiešie vides aspekti ir saistīti ar organizācijas darbībām, ražojumiem un pakalpojumiem, kurus tā pārvalda tieši.

Visām organizācijām jāņem vērā to darbību tiešie aspekti.

Tiešie vides aspekti ir saistīti ar šādām jomām (bet ne tikai):

- a) tiesiskās prasības un atļauju ierobežojumi;
- b) emisijas gaisā;
- c) noplūde ūdenī;
- d) cieta un citu, jo īpaši bīstamo, atkritumu rašanās, to pārstrāde, otrreizēja izmantošana, transportēšanu un noglabāšana;
- e) zemes izmantošana un piesārņošana;
- f) dabas resursu un izejvielu (tostarp enerģijas) izmantošana;
- g) *piedevu un palīgvielu, arī pusfabrikātu izmantošana;***
- h) vietēja mēroga jautājumi (troksnis, vibrācijas, smakas, putekļi, izskats u.c.);

- i) transporta jautājumi (preču un pakalpojumu);
- j) vides avāriju iespējamība un ietekme, ko tās rada vai var radīt incidentu, avāriju un iespējamu ārkārtas situāciju rezultātā;
- k) ietekme uz bioloģisko daudzveidību.

b) Netiešie vides aspekti

Netiešie vides aspekti var rasties, organizācijai sadarbojoties ar trešajām personām, kuras pienācīgā mērā var ietekmēt organizācija, kas vēlas reģistrēties EMAS.

Ir būtiski, lai nerūpnieciskas organizācijas, piemēram, vietēja mēroga iestādes un finanšu iestādes, arī ņemtu vērā vides aspektus, kas saistīti ar to pamatdarbību. Ar organizācijas objekta un inventāra vides aspektu uzskaitījumu nepietiek.

Tie var būt šādi (bet ne tikai):

- a) ar ražojumu aprites ciklu saistīti jautājumi (dizains, izstrāde, iesaiņojums, transportēšana, izmantošana un atkritumu pārstrāde/noglabāšana);
- b) kapitālieguldījumi, aizdevumu piešķiršana un apdrošināšanas pakalpojumi;
- c) jauni tirgi;
- d) pakalpojumu klāsts un sastāvs (piemēram, transports vai ēdināšana);
- e) administratīvi un ar plānošanu saistīti lēmumi;
- f) ražojumu klāsts;
- g) uzņēmēju, apakšuzņēmēju un piegādātāju veikums un prakse vides jomā.

Organizācijām jāspēj parādīt, ka ir identificēti būtiskie vides aspekti, kas saistīti ar iepirkuma procedūrām, un ka ar šiem aspektiem saistītā būtiskā ietekme ir ņemta vērā pārvaldības sistēmas darbā. ***Organizācijai būtu jācenšas nodrošināt, lai piegādātāji un personas, kas darbojas organizācijas vārdā, veicot līgumos noteiktās darbības, ievēro organizācijas vides politiku.***

Attiecībā uz šiem netiešajiem vides aspektiem organizācija apsver, kā tā var ietekmēt minētos aspektus un kādus pasākumus var veikt, lai mazinātu to ietekmi.

3. Kritēriji, lai vērtētu ietekmes uz vidi nozīmi

Organizācija nosaka kritērijus, lai vērtētu tās darbību, ražojumu un pakalpojumu vides aspektu nozīmi, lai tādējādi noteiktu, kuriem aspektiem ir būtiska ietekme uz vidi.

Organizācijas izstrādātajos kritērijos ņem vērā Kopienas tiesību aktus, turklāt tie ir vispusīgi, neatkarīgi pārbaudāmi, atjaunojami un publiski pieejami.

Apsvērumi, ko ņem vērā, nosakot kritērijus organizācijas vides aspektu nozīmes novērtēšanai, var ietvert (bet ne tikai):

- a) informāciju par vides stāvokli, lai identificētu organizācijas darbības, ražojumus un pakalpojumus, kuriem var būt ietekme uz vidi;
- b) esošos organizācijas datus par materiālu un enerģijas patēriņu, noplūdi, atkritumiem un emisijām saistībā ar risku;
- c) ieinteresēto personu viedokļus;
- d) organizācijas reglamentētās darbības vides jomā;
- e) ar iepirkumu saistītās darbības;
- f) organizācijas ražojumu dizainu, izstrādi, ražošanu, izplatīšanu, apkopi, izmantošanu, atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un noglabāšanu;
- g) organizācijas darbības, kurām ir visaugstākās ar vidi saistītās izmaksas un kurām ir vislabvēlīgākā ietekme uz vidi.

Vērtējot organizācijas darbību radītās ietekmes uz vidi nozīmi, organizācija ņem vērā ne vien parastos darbības apstākļus, bet arī darbības uzsākšanas un pārtraukšanas apstākļus, kā arī loģiski paredzamus ārkārtas apstākļus. Ņem vērā iepriekšējās, pašreizējās un plānotās darbības.

- 4. Pastāvošās vides pārvaldības prakses un procedūru pārskatīšana
- 5. Tās informācijas vērtējums, kura saņemta pēc iepriekšējo incidentu izmeklēšanas

II PIELIKUMS

Vides pārvaldības sistēmas prasības

un

papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS

EMAS vides pārvaldības sistēmas prasības ir tās, kuras izklāstītas EN ISO 14001:2004 standarta 4. iedaļā. Šīs prasības ir norādītas kreisajā ailē turpmāk iekļautajā tabulā, kas ir šā pielikuma A daļa.

Turklāt reģistrētām organizācijām ir jārisina vairāki papildu jautājumi, kas ir tieši saistīti ar vairākiem EN ISO 14001:2004 standarta 4. iedaļas elementiem. Šīs papildu prasības ir uzskaitītas labajā ailē turpmāk iekļautajā tabulā, kas ir šā pielikuma B daļa.

A daļa	B daļa
vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
Organizācijas, kas piedalās vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS), īsteno EN ISO 14001:2004 prasības, kuras aprakstītas Eiropas standarta ¹ 4. iedaļā un pilnībā izklāstītas turpmāk: A. Vides pārvaldības sistēmas prasības A.1. Vispārīgas prasības Organizācijai jāizstrādā, jādokumentē, jāievieš, jāuztur un pastāvīgi jāuzlabo vides pārvaldības sistēma saskaņā ar šī starptautiskā standarta prasībām un nosaka, kā tā izpildīs šīs prasības. Organizācijai jānoformulē un jādokumentē vides pārvaldības sistēmas darbības sfēra. A.2. Vides politika Augstākajai pārvaldībai jādeklarē organizācijas vides politika un jānodrošina, ka tā noformulētajā vides	

¹ Šajā pielikumā publicētais teksts ir iekļauts ar CEN atļauju. Pilnu tekstu var iegādāties no valsts standartizācijas iestādēm, kuru saraksts ir iekļauts šajā pielikumā. Šā pielikuma publicēšana komerciālos nolūkos nav atļauta.

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
pārvaldības sistēmas darbības sfērā: a) ir piemērota organizācijas darbības raksturam, apjomam un tās darbību, produktu vai pakalpojumu ietekmei uz vidi; b) ietver saistības pastāvīgai uzlabošanai un piesārņojuma novēršanai; c) ietver pienākumus izpildīt piemērojamās likumdošanas aktu un citu noteikumu prasības, kuras organizācijai ir saistošas un attiecināmas uz vides aspektiem; d) nodrošina ietvaru vides mērķu un uzdevumu izstrādāšanai un pārskatīšanai; e) ir dokumentēta, ieviesta un uzturēta; f) ir darīta zināma visām organizācijas un tās labā strādājošām personām; g) ir pieejama sabiedrībai. A.3. Plānošana A.3.1. Vides aspekti Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur procedūra(-s): a) tās darbību, produktu un pakalpojumu to vides aspektu identifikācijai definētajā vides pārvaldības sistēmas darbības sfērā, kurus organizācija var kontrolēt un ietekmēt, ievērojot arī plānotās jaunās izstrādes vai jaunas, vai uzlabotas darbības, produktus un pakalpojumus; b) to aspektu noteikšanai, kuriem ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi (t.i., būtiskus vides aspektus). Organizācijai šī informācija ir jādokumentē un jāuztur aktualizēta.	

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
A.3.3. Mērķi, uzdevumi un programma(-s) Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur dokumentēti vides mērķi un uzdevumi tās atbilstošajām funkcijām un līmeņiem. Mērķiem un uzdevumiem ir jābūt mērāmiem, kur tas ir praktiski iespējams, un saderīgiem ar vides politiku, ieskaitot saistības piesārņojuma novēršanai, atbilstību piemērojamām likumdošanas un citām uz organizāciju attiecināmām prasībām, kā arī saistības pastāvīgai uzlabošanai. Izveidojot un pārskatot organizācijas mērķus, organizācijā jāievēro tai saistošās likumdošanas un citas prasības, kā arī tās būtiskie vides aspekti. Organizācijai jāizskata arī tās tehnoloģiskās iespējas, finansiālās, operatīvās un biznesa prasības, kā arī ieinteresēto pušu viedokļi. Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur programma(-s) mērķu un uzdevumu sasniegšanai. Tām jāietver: a) atbildīgā izpildītāja nozīmēšana mērķu un uzdevumu sasniegšanai katrā svarīgā organizācijas	(1) vides apskata procesā saskaņā ar I pielikumu ir identificējušas visas spēkā esošās tiesiskās prasības vides jomā un apzinās, ko tās nozīmē organizācijai; (2) nodrošina atbilstību tiesību aktiem vides jomā, tostarp atļaujām un atļauju ierobežojumiem; un (3) ir izstrādājušas procedūras, kas pastāvīgi nodrošina organizācijas atbilstību minētajām prasībām.

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
funkcijā un līmenī; b) mērķu un uzdevumu sasniegšanas līdzekļi un laika grafiks. A.4. Ieviešana un darbība	B.2. Veikums (1) Organizācijas spēj pierādīt, ka pārvaldības sistēma un audita procedūras vērš uzmanību uz organizācijas faktisko veikumu vides jomā, ņemot vērā tiešos un netiešos aspektus, kas identificēti vides apskatā saskaņā ar I pielikumu. (2) Organizācijas veikumu saistībā ar tās mērķiem un uzdevumiem vērtē pārvaldības pārskata procesā. Organizācija apņemas arī pastāvīgi uzlabot tās veikumu vides jomā. Tādējādi organizācija par darbības pamatu var izmantot vietēja, reģionāla un valsts mēroga vides programmas. (3) Līdzekļi mērķu un uzdevumu sasniegšanai nav mērķi vides jomā. Ja organizāciju veido viens vai vairāki objekti, katrs objekts, uz ko attiecas EMAS, ievēro visas EMAS prasības, tostarp prasību pastāvīgi uzlabot veikumu vides jomā, kā noteikts šīs regulas 2. panta 2. punktā.

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
A.4.1. Resursi, lomas, atbildība un pilnvaras Pārvaldībai jānodrošina pieejamība resursiem, kas ir būtiski vides pārvaldības sistēmas izstrādāšanai, ieviešanai, uzturēšanai un uzlabošanai. Šajos resursos ietilpst cilvēki un viņu specializētā kvalifikācija, organizatoriskā infrastruktūra, tehnoloģija un finansiālie resursi. Lomām, atbildībām un pilnvarām jābūt definētām, dokumentētām un komunicētām nolūkā sekmēt efektīvu vides pārvaldību. Organizācijas augstākajai pārvaldībai jānozīmē konkrēts pārvaldības pārstāvis(-ji), kuram(-iem) neatkarīgi no citiem pienākumiem jānosaka lomas, atbildības un pilnvaras, lai: a) nodrošinātu, ka vides pārvaldības sistēma ir izstrādāta, ieviesta un uzturēta saskaņā ar šī starptautiskā standarta prasībām; b) augstākajai pārvaldībai sniegtu ziņojumus un pārskatīšanai nepieciešamo informāciju par vides pārvaldības sistēmas izpildījumu, ieskaitot rekomendācijas tās uzlabošanai. A.4.2. Kompetence, apmācība un informētība	B.3. Darbinieku iesaistīšana (1) Organizācijai jāapliecina, ka aktīva darbinieku iesaistīšana ir veiksmīgu uzlabojumu vides jomā virzītājspēks un priekšnoteikums, kā arī būtisks resurss vides veikuma uzlabošanā un piemērota metode vides pārvaldības un audita sistēmas veiksmīgai nostiprināšanai organizācijā. (2) Jēdziens “darbinieku līdzdalība” nozīmē gan

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
Organizācijai jānodrošina, ka katra persona, kas izpilda tās labā uzdevumus un potenciāli var izraisīt organizācijas identificētu(-s) būtisku(-s) vides aspektus, ir kompetenta, pamatojoties uz attiecīgu izglītību, apmācību vai pieredzi, un uz to attiecinātie protokoli tiek saglabāti. Organizācijai jāidentificē ar vides aspektiem un tās vides pārvaldības sistēmu saistītu apmācību nepieciešamība. Tai jānodrošina apmācība vai citas darbības šo prasību izpildei un jāsaglabā ar to saistītie protokoli. Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur procedūras, lai tās darbinieki, kā arī tās labā strādājošie darbinieki būtu informēti par: a) atbilstības nozīmību vides politikai, procedūrām, un vides pārvaldības sistēmas prasībām; b) būtiskiem vides aspektiem, esošām vai potenciālām ietekmēm uz vidi, kas izriet no viņu darba un vides ieguvumiem no uzlabota personāla izpildījuma; c) viņu lomām un atbildībām, lai sasniegtu atbilstību vides pārvaldības sistēmas prasībām; d) potenciālām sekām, kas rastos no atkāpēm no konkrētām procedūrām.	individuālā darbinieka līdzdalību, gan viņa (un viņa pārstāvju) informēšanu. Tādēļ visos līmeņos jābūt darbinieku līdzdalības sistēmai. Organizācijai jāapliecina, ka apņemšanās, reaģētspēja un aktīvs vadības atbalsts ir minēto procesu sekmīguma priekšnoteikums. Tādēļ jāuzsver, cik svarīgi ir, lai darbinieki no vadības saņemtu atsauksmes par paveikto.

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
	(3) Papildus minētajām prasībām darbinieki jāiesaista procesā, kas vērsts uz pastāvīgu organizācijas veikuma vides jomā uzlabošanu: a) izmantojot sākotnējo vides apskatu, status quo analīzi un ievācot un pārbaudot informāciju, b) ieviešot un īstenojot vides pārvaldības un audita sistēmu, kas uzlabo veikumu vides jomā, c) izveidojot vides komitejas, lai ievāktu informāciju un nodrošinātu vides jomas ierēdņa/vadības pārstāvju un darbinieku un to pārstāvju līdzdalību, d) izveidojot kopīgas darba grupas vides rīcības programmai un vides auditam, e) izstrādājot vides deklarācijas.

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
A.4.3. Komunikācijas Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur procedūra(-s) attiecībā uz vides pārvaldības sistēmu un vides aspektiem šādiem nolūkiem: a) iekšējām komunikācijām starp dažādiem organizācijas līmeņiem un funkcijām; b) paziņojumu saņemšanai no ārējām ieinteresētajām pusēm, to dokumentēšanai un atbilžu sniegšanai. Organizācijai jāpieņem lēmums, vai sniegt informāciju par tās ievērojamiem vides aspektiem ārējām organizācijām, un šis lēmums jādokumentē. Ja lēmums ir pieņemts par sniegšanu, tad organizācijai jāizveido metode(-s) ārējām komunikācijām.	(4) Šajā nolūkā jāizmanto atbilstīgas līdzdalības formas, piemēram, ierosinājumu grāmatu sistēma vai arī projektu grupu vai vides komiteju darbs. Organizācijas ņem vērā Komisijas norādījumus par labu praksi šajā jomā. Iesaista arī darbinieku pārstāvjus, ja viņi to pieprasa. B.4. Komunikācija

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
A.4.4. Dokumentācija Vides pārvaldības sistēmas dokumentācijā jāietver: a) vides politika, mērķi un uzdevumi; b) vides pārvaldības sistēmas darbības sfēras apraksts; c) vides pārvaldības sistēmas pamatelementu un to savstarpējās mijiedarbības apraksts un atsauces uz saistītiem dokumentiem; d) dokumenti, ieskaitot protokolus, kurus pieprasa šis starptautiskais standarts;	(1) Organizācijas var apliecināt, ka ar sabiedrību un citām ieinteresētajām personām, tostarp vietējām kopienām un klientiem, norit atklāts dialogs par organizācijas darbību, ražojumu un pakalpojumu ietekmi uz vidi, lai tādējādi apzinātu sabiedrības un citu ieinteresēto personu bažas. (2) Atklātība, caurskatāmība un regulāra informācijas sniegšana ir galvenie faktori, kas nošķir EMAS no citām sistēmām. Šie faktori ir svarīgi arī, organizācijai veidojot ieinteresēto personu uzticību. (3) EMAS nodrošina elastīgumu, kas ļauj organizācijām virzīt attiecīgo informāciju konkrētām auditorijām, vienlaikus nodrošinot, ka visa informācija ir pieejama tiem, kas vēlas to saņemt.

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
e) organizācijas noteiktie dokumenti, ieskaitot protokolus, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu efektīvu plānošanu un ar būtiskiem vides aspektiem saistītu procesu darbību un kontroli. A.4.5. Dokumentu vadība Dokumenti, kurus pieprasa vides pārvaldības sistēma un šis starptautiskais standarts, jābūt vadītiem. Protokoli ir īpašs dokumentu veids, un tos jāvada saskaņā ar prasībām, kas ir dotas A.5.4. Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur procedūra(-s), lai: a) dokumentus apstiprinātu pirms to izdošanas; b) dokumentus pārskatītu un aktualizētu, ja nepieciešams, un pēc tam tos atkārtoti apstiprinātu; c) nodrošinātu, ka izmaiņas dokumentos un to spēkā esošais revīzijas statuss ir identificēts; d) nodrošinātu, ka attiecīgo dokumentu atbilstošās versijas ir pieejamas to lietošanas vietās; e) nodrošinātu, ka dokumenti saglabājas salasāmi un viegli identificējami; f) nodrošinātu, ka organizācijas noteiktie ārējas izcelsmes dokumenti, kas ir nepieciešami vides pārvaldības sistēmas plānošanai un darbībai, ir identificēti un to izplatīšana kontrolēta; g) novērstu nederīgu dokumentu neparedzētu lietošanu un piemērotu tiem atbilstošu identifikāciju, ja tie ir saglabājami kādam nolūkam. A.4.6. Operatīvā vadība Organizācijai jāidentificē un jāplāno tās darbības, kuras ir saistītas ar identificētiem būtiskiem vides aspektiem, atbilstošiem vides politikai, mērķiem un uzdevumiem, nolūkā nodrošināt, ka tās tiek veiktas	

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
noteiktos apstākļos ar: a) dokumentētas(-u) procedūras(-u) izstrādāšanu, ieviešanu un uzturēšanu, lai vadītu situācijas, kur šādu procedūru trūkums varētu izraisīt novirzes no vides politikas, mērķiem un uzdevumiem; b) ekspluatācijas kritēriju noteikšanu procedūrā(-ās); c) procedūru izstrādāšanu, ieviešanu un uzturēšanu, kas ir saistītas ar organizācijas lietoto preču un pakalpojumu identificētajiem būtiskajiem vides aspektiem, kā arī piemērojamo procedūru un prasību paziņošanu piegādātājiem, ieskaitot darbuzņēmējus. A.4.7. Gatavība ārkārtas situācijām un reaģēšana uz tām Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur procedūra(-s) tādu potenciālu ārkārtas situāciju un potenciālu negadījumu identificēšanai, kas var izraisīt ietekmi uz vidi, un kā organizācija uz tām var reaģēt. Organizācijai jāreaģē uz notikušām ārkārtas situācijām un negadījumiem un jānovērš vai jāsamazina to izraisīto vides aspektu nelabvēlīga ietekme uz vidi. Organizācijai periodiski jāpārskata un, ja nepieciešams, jārevidē pasākumi, kas ir saistīti ar gatavību ārkārtas situācijām un reaģēšanas procedūrām, it īpaši pēc tam, kad ir notikuši negadījumi vai ārkārtas situācijas. Organizācijai arī periodiski jātestē šādas procedūras, kur tas praktiski iespējams. A.5. Pārbaudes A.5.1. Monitorings un mērījumi Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur procedūra(-s), lai pastāvīgi uzraudzītu un mērītu to	

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
darbību galvenos raksturlielumus, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi. Procedūrai(-ām) jāietver informācijas reģistrēšana par izpildījuma uzraudzību, piemērojamo operatīvo vadību un atbilstību organizācijas vides mērķiem un uzdevumiem. Organizācijai jānodrošina, ka verificētas monitoringa un mērīšanas iekārtas tiek lietotas un uzturētas, un jā saglabā ar to saistītie protokoli. A.5.2. Atbilstības novērtēšana A.5.2.1. Saskaņā ar organizācijas saistībām attiecībā uz atbilstību tai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur procedūra(-s), lai periodiski novērtētu atbilstību piemērojamām likumdošanas prasībām. Organizācijai jā saglabā periodisku novērtēšanu rezultātu protokoli. A.5.2.2. Organizācijai jānovērtē atbilstība citām prasībām, kuras tai ir saistošas. Organizācija, ja vēlas, var apvienot šo novērtēšanu ar A.5.2.1. aprakstīto novērtēšanu atbilstībai likumdošanas prasībām vai izstrādāt atsevišķu(-as) procedūru(-as). Organizācijai jā saglabā periodisku novērtēšanu rezultātu protokoli. A.5.3. Neatbilstība, korektīva darbība un preventīva darbība Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur dokumentēta(-s) procedūra(-s) rīcībai ar esošām un potenciālām neatbilstībām, kā arī korektīvu un preventīvu darbību veikšanai. Procedūrai(-ām) jānosaka prasības: a) neatbilstības(-u) identifikācijai un koriģēšanai, kā arī darbības(-u) veikšanai neatbilstības (-u) izraisītās ietekmes uz vidi mazināšanai; b) neatbilstību(-as) izpētei ar nolūku noteikt tās cēloni(-ņus) un veikt darbību(-as), lai novērstu	

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
neatbilstības(-u) atkārtošanos; c) darbības(-u) nepieciešamības novērtēšanai, lai novērstu neatbilstību(-as), un piemērotu darbību ieviešanai, lai izsargātos no neatbilstību izraisīšanās; d) ieviestās(-o) korektīvās(-o) darbības(-u) un preventīvās(-o) darbības(-u) rezultātu protokolēšanai; e) ieviestās(-o) korektīvās(-o) darbības(-u) un preventīvās(-o) darbības(-u) efektivitātes pārskatīšanai. Jebkurai darbībai jābūt samērojamai ar sagaidāmo problēmu un ietekmju uz vidi lielumu. Organizācijai jānodrošina, ka ir izdarītas jebkuras nepieciešamās izmaiņas vides pārvaldības sistēmas dokumentācijā. A.5.4. Protokolu vadība Organizācijai jāstāda un jāuztur protokoli, kas ir nepieciešami, lai parādītu sasniegtos rezultātus un nodemonstrētu atbilstību vides pārvaldības sistēmas un šī starptautiskā standarta prasībām. Organizācijai jāizstrādā, jāievieš un jāuztur procedūra(-s) protokolu identificēšanai, uzglabāšanai, aizsardzībai, iegūšanai, saglabāšanai un likvidēšanai. Protokoliem jābūt un jāpaliek izlasāmiem, identificējamiem un izsekojamiem. A.5.5. Iekšējais audits Organizācijai jānodrošina, ka vides pārvaldības sistēmas iekšējie auditi tiek veikti plānotos intervālos, lai: a) noteiktu, vai vides pārvaldības sistēma: - atbilst vides pārvaldības plānotajiem pasākumiem, ieskaitot šī starptautiskā standarta prasības, un	

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
- ir pietiekoši prasmīgi ieviesta un uzturēta; b) nodrošinātu pārvaldību ar informāciju par audita rezultātiem. Organizācijas audita programma(-s) ir jāsaplāno, jāizstrādā un jāievieš, ievērojot veicamā(-o) pasākuma(-u) nozīmīgumu videi un iepriekšējo auditu rezultātus. Audita programma jāizstrādā, jāievieš un jāuztur tā, lai tajā ir: - noteiktas atbildības un prasības auditu plānošanai un īstenošanai, rezultātu ziņošanai un atbilstošu protokolu uzturēšanai; - noteikti audita kritēriji, darbības sfēra, biežums un metodes. Auditoru izvēlei un auditu veikšanai jānodrošina audita procesa objektivitāte un neietekmējamība. A.6. Pārvaldības pārskate Organizācijas augstākajai vadībai jāpārskata vides pārvaldības sistēma plānotos intervālos, lai nodrošinātu tās nepārtrauktu piemērotību, adekvātumu un efektivitāti. Pārskatei jāietver uzlabošanas iespēju novērtēšana un izmaiņu nepieciešamība vides pārvaldības sistēmā, ieskaitot vides politiku, vides mērķus un uzdevumus. Jā saglabā protokoli par pārvaldības pārskatēm. Pārvaldības pārskates ieejas datiem jāietver: a) vides pārvaldības sistēmas auditu rezultāti un novērtēšanas apliecinājumi par atbilstību likumdošanas un citām prasībām, kuras organizācijai ir saistošas; b) ziņojums(-i), kas ir saņemts(-i) no ārējām ieinteresētām pusēm, ieskaitot sūdzības;	

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
c) dati par organizācijas izpildījumu attiecībā uz vidi; d) apjoms, kādā ir izpildīti mērķi un uzdevumi; e) korektīvo un preventīvo darbību statuss; f) līdzsekošanas darbības iepriekšējām pārvaldības pārskatēm; g) izmainījušies apstākļi, ieskaitot likumdošanas un citu ar vides aspektiem saistītu prasību attīstību; h) rekomendācijas uzlabošanai. Pārvaldības pārskates nobeiguma informācijai jāietver jebkurš lēmums un darbības, kas ir attiecināmas uz iespējamām izmaiņām vides politikā, mērķos un citos vides pārvaldības sistēmas elementos, saderīgiem ar pastāvīgas uzlabošanas saistībām. Valsts standartizācijas iestāžu saraksts BE: IBN/BIN (Institut Belge de Normalisation/Belgisch Instituut voor Normalisatie) CZ: ČNI (Český normalizační institut) DK: DS (Dansk Standard) DE: DIN (Deutsches Institut für Normung e.V.) EE: EVS (Eesti Standardikeskus) EL: ELOT (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης) ES: AENOR (Asociacion Espanola de Normalizacion y Certificacion) FR: AFNOR (Association Française de Normalisation) IEL: NSAI (National Standards Authority of Ireland) IT: UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione) CY: Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας	

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
LV: LVS (Latvijas Standarts) LT: LST (Lietuvos standartizacijos departamentas) LU: SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg) HU: MSZT (Magyar Szabványügyi Testület) MT: MSA (Awtorita` Maltija dwar l-Istandards / Malta Standards Authority) NL: NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut) AT: ON (Österreichisches Normungsinstitut) PL: PKN (Polski Komitet Normalizacyjny) PT: IPQ (Instituto Português da Qualidade) SI: SIST (Slovenski inštitut za standardizacijo) SK: SÚTN (Slovenský ústav technickej normalizácie) FI: SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y) SE: SIS (Swedish Standards Institute) UK: BSI (British Standards Institution).”	<i>Valsts standartizācijas iestāžu papildu saraksts</i> <i>EN ISO 14001:2004 sarakstā neiekļautās dalībvalstu valsts standartizācijas iestādes</i> <i>BG: BDS (Българският институт за стандартизация)</i> <i>RO: ASRO (Asociația de Standardizare din România)</i> <i>Valsts standartizācijas iestādes dalībvalstīs, kurās ir nomainīta EN ISO 14001:2004 sarakstā iekļautā valsts standartizācijas iestāde</i>

A daļa vides pārvaldības sistēmas prasības saskaņā ar EN ISO 14001:2004	B daļa papildu jautājumi, kas jārisina organizācijām, kuras īsteno EMAS
	<i>CZ: ÚNMZ (Ústav pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví)</i>

III PIELIKUMS

IEKŠĒJAIS VIDES AUDITS

A. AUDITA PROGRAMMA UN AUDITA BIEŽUMS

1. Audita programma

Audita programma nodrošina, ka organizācijas vadība saņem informāciju, kura tai vajadzīga, lai pārskatītu organizācijas veikumu vides jomā un vides pārvaldības sistēmas efektivitāti un varētu uzskatāmi parādīt, ka šie jautājumi tiek kontrolēti.

2. Audita programmas mērķi

Mērķi jo īpaši ietver esošo pārvaldības sistēmu vērtēšanu un konstatējumus par atbilstību organizācijas politikai un programmai, tostarp atbilstību attiecīgām reglamentējošām prasībām vides jomā.

3. Audita programmas darbības joma

Skaidri jānosaka katra atsevišķa audita vai vajadzības gadījumā katra audita cikla posma joma, skaidri norādot:

- a) jomas, uz kurām attiecas audits;
- b) darbības, kuru audits jāveic;
- c) vērā ņemamos vides kritērijus;
- d) laikposmu, uz kuru attiecas audits.

Vides audits ietver faktisko datu vērtējumu, kuri vajadzīgi, lai novērtētu veikumu vides jomā.

4. Audita biežums

Auditu vai audita ciklu, kas attiecas uz visām organizācijas darbībām, veic pēc vajadzības ne retāk kā reizi *trīs* gados vai **četros gados, ja piemēro 7. pantā minēto atrunu**. Atsevišķas darbības audita biežums atšķiras atkarībā no:

- a) darbības veida, apjoma un sarežģītības;
- b) nozīmes, kāds ir tās radītajai ietekmei uz vidi;
- c) iepriekšējos auditos konstatēto problēmu būtiskuma un tā, cik steidzami tās jārisina;
- d) līdzšinējām problēmām vides jomā.

Auditu attiecībā uz sarežģītākām darbībām, kurām ir būtiskāka ietekme uz vidi, veic biežāk.

Organizācija veic auditu vismaz reizi gadā, jo tas organizācijas vadībai un vides verificētājam palīdz uzskatāmi parādīt, ka būtiskie vides aspekti tiek kontrolēti.

Organizācija veic auditu par

- a) organizācijas veikumu vides jomā un
- b) organizācijas atbilstību spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā.

B. AUDITA DARBĪBAS

Audits ietver sarunas ar darbiniekiem, darba apstākļu un iekārtu pārbaudi, kā arī protokolu, rakstisku procedūru un citu attiecīgu dokumentu pārskatīšanu, lai novērtētu veikumu vides jomā saistībā ar darbību, kuras audits tiek veikts, nosakot, vai tā atbilst piemērojamiem standartiem, noteikumiem, noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem un vai pastāvošā sistēma vides pasākumu pārvaldībai ir efektīva un piemērota. *Inter alia* jāizmanto pārbaudes uz vietas, lai pārliecinātos par atbilstību minētajiem kritērijiem, nosakot visas vadības sistēmas efektivitāti.

Auditā jo īpaši iekļauj šādus pasākumus:

- a) izpratnes gūšana par pārvaldības sistēmām;
- b) pārvaldības sistēmu priekšrocību un trūkumu novērtēšana;
- c) atbilstīgu pierādījumu vākšana;
- d) auditā gūto datu novērtēšana;
- e) audita secinājumu sagatavošana;
- f) pārskata sniegšana par auditā gūtajiem datiem un secinājumiem.

C. PĀRSKATA SNIEGŠANA PAR AUDITA KONSTATĒTJUMIEM UN SECINĀJUMIEM

Rakstiska audita ziņojuma pamatmērķi ir šādi:

- a) dokumentēt jomu, kurā veic auditu;
- b) informēt vadību par to, kā tiek ievērota organizācijas vides politika un kāda ir organizācijas attīstība vides jomā;
- c) informēt vadību par to, cik efektīvi un uzticami ir pasākumi attiecībā uz organizācijas ietekmes uz vidi monitoringu;
- d) vajadzības gadījumā apliecināt koriģējošu pasākumu nepieciešamību.

IV PIELIKUMS

PĀRSKATI PAR VIDĪ

A. IEVADS

Informācija par vidi jāsniedz skaidri un saskaņoti elektroniskā vai drukātā veidā.

B. VIDES DEKLARĀCIJA

Vides deklarācijā ir vismaz turpmāk izklāstītie elementi un tā atbilst prasībām, kas izklāstītas turpmāk:

- a) skaidrs un nepārprotams tās organizācijas apraksts, kuru reģistrē EMAS, un attiecīgā gadījumā tās darbību, ražojumu un pakalpojumu kopsavilkums un informācija par tās saistību ar mātes organizācijām;
- b) organizācijas vides politika un īss izklāsts par organizācijas vides pārvaldības sistēmu;
- c) visu tiešo un netiešo būtisko vides aspektu raksturojums, no kuriem izriet organizācijas būtiskā ietekme uz vidi, kā arī paskaidrojumi par šo aspektu ietekmes veidu (I.2. pielikums);
- d) vides jomā noteikto mērķu un uzdevumu apraksts saistībā ar būtiskajiem vides aspektiem un ietekmi uz vidi;
- e) to datu apkopojums, kuri pieejami par organizācijas veikumu saistībā ar tās mērķiem un uzdevumiem vides jomā, ņemot vērā organizācijas būtisko ietekmi uz vidi. Ziņojumi jāsniedz par pamatrādītājiem un citiem jau esošiem saistītiem rādītājiem attiecībā uz veikumu vides jomā, kā izklāstīts *C sadaļā*;
- f) citi faktori, kas saistīti ar veikumu vides jomā, tostarp attiecībā uz tiesību normām, ņemot vērā minēto faktoru būtisko ietekmi uz vidi;
- g) *atsauce uz piemērojamajām ar vidi saistītajām tiesību normām*;
- h) vides verificētāja vārds, uzvārds un akreditācijas *vai licences* numurs, kā arī deklarācijas apstiprināšanas datums.

Atjauninātajā vides deklarācijā ir vismaz izklāstītie elementi un tā atbilst no e) līdz h) apakšpunktā izklāstītajām prasībām.

I

D. PAMATRĀDĪTĀJI UN CITI JAU ESOŠI SAISTĪTI RĀDĪTĀJI ATTIECĪBĀ UZ VEIKUMU VIDES JOMĀ

1. Ievads

Organizācijas sniedz ziņojumu par pamatrādītājiem gan vides deklarācijā, gan *tās atjauninājumos*, ciktāl tie attiecas tieši uz organizācijas vides aspektiem un citiem jau esošiem saistītiem rādītājiem attiecībā uz veikumu vides jomā, kā izklāstīts turpmāk.

Ziņojumā iekļauj datus par faktisko ieguldījumu/ietekmi. Ja šādu datu atklāšana nelabvēlīgi ietekmē organizācijas komerciālās vai rūpnieciskās informācijas konfidencialitāti, kas nodrošināta saskaņā ar valsts vai Kopienas tiesību aktiem, lai aizsargātu likumīgas ekonomiskās intereses, organizācijai var ļaut ziņojumā indeksēt šo informāciju, piem., nosakot pirmo atskaites gadu (ar indeksa numuru 100), sākot no kura tiek izvērsts ieguldījuma/ietekmes izklāsts.

Rādītāji:

- a) *sniedz precīzu organizācijas veikuma vides jomā vērtējumu;*
- b) *ir skaidri un nepārprotami;*
- c) *ļauj tos gadu no gada salīdzināt, lai novērtētu veikuma vides jomā attīstību organizācijā;*
- d) *vajadzības gadījumā ļauj tos salīdzināt ar nozares, valsts vai reģiona rādītājiem;*
- e) *vajadzības gadījumā ļauj veikt salīdzinājumu ar reglamentējošām prasībām.*

2. Pamatrādītāji

- a) Pamatrādītājus piemēro visiem organizāciju veidiem. Tie ir vērsti uz sniegumu šādās būtiskākajās vides jomās:

energoefektivitāte;

materiālu izmantošanas efektivitāte;

ūdens;

atkritumi;

bioloģiskā daudzveidība

un emisijas.

Ja organizācija secina, ka viens vai vairāki pamatrādītāji neattiecas uz nozīmīgiem tās tiešajiem vides aspektiem, šī organizācija var neziņot par šādiem pamatrādītājiem. Organizācija sniedz attiecīgu pamatojumu, atsaucoties uz savu vides apskatu.

- b) Katru pamatrādītāju veido:

- i) skaitlis A, kas norāda kopējo gada ieguldījumu/ietekmi konkrētā jomā;
- ii) skaitlis B, kas norāda organizācijas kopējo gada produkciju;
- iii) skaitlis R, kas norāda A/B attiecību.

Katra organizācija sniedz ziņojumu par visiem 3 elementiem par katru rādītāju.

c) **Norādi** par kopējo gada ieguldījumu/ietekmi konkrētajā jomā, t.i., skaitli A, **paziņo** šādi:

- i) par energoefektivitāti
 - * attiecībā uz kopīgo tiešo enerģijas patēriņu jānorāda kopējais gada enerģijas patēriņš, izsakot **megavatstundās (MWh) vai gigadžoulos (GJ)**;
 - * attiecībā uz kopīgo atjaunojamās enerģijas patēriņu jānorāda kopējais gada enerģijas (elektrība un siltums) patēriņš **procentos, kurā izmantota organizācijas** no atjaunojamiem enerģijas avotiem iegūta enerģija ■ ;
- ii) par materiālu izmantošanas efektivitāti
 - * attiecībā uz dažādo izmantoto materiālu gada plūsmu (izņemot enerģijas nesējus un ūdeni), izsakot tonnās;
- iii) par ūdeni
 - * attiecībā uz gada kopējo ūdens patēriņu, izsakot m³;
- iv) par atkritumiem
 - * attiecībā uz gada kopējo saražoto atkritumu daudzumu, **sadalītu pa veidiem**, izsakot tonnās;
 - * **attiecībā uz gada kopējo saražoto bīstamo atkritumu daudzumu, izsakot kilogramos vai tonnās;**
- v) par bioloģisko daudzveidību
 - * attiecībā uz zemes izmantošanu, izsakot m² **no apbūvētās platības**;
- vi) par emisijām
 - * attiecībā uz gada kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām, **tostarp vismaz CO₂, CH₄, N₂O, fluorogļūdeņražu (HFC), perfluorogļūdeņražu (PFC) un SF₆ emisijām**, izsakot CO₂ ekvivalenta tonnās;
 - * **attiecībā uz gada kopējo izmešu daudzumu atmosfērā, tostarp vismaz SO₂, NO_x un cieto daļiņu (PM) izmešiem, izsakot kilogramos vai tonnās.**

Papildus iepriekš definētajiem rādītājiem organizācija var izmantot arī citus rādītājus, lai izteiktu gada kopējo ieguldījumu/ietekmi konkrētā jomā.

d) Organizācijas kopējās gada produkcijas rādītājs (skaitlis B) visās ailēs ir vienāds, bet to pielāgo dažādiem organizāciju veidiem, atkarībā no to darbības veida, **un ziņojumā šis rādītājs ir norādīts, kā minēts turpmāk.**

i) **Organizācijām**, kas darbojas ražošanas nozarē (rūpniecība), **tas norāda** kopējo gada bruto pievienoto vērtību, kas izteikta miljonos EUR (€milj.), vai **kopējo gada**

produkcijas apjomu, kas izteikta tonnās, vai mazu organizāciju gadījumā — kopējo gada apgrozījumu vai darbinieku skaitu.

- ii) **Organizācijām** nozarēs, kas nenodarbojas ar ražošanu (*administrēšana/pakalpojumi*), šis skaitlis ir saistīts ar organizācijas lielumu, kas izteikts ar darbinieku skaitu.

Papildus iepriekš definētajiem rādītājiem organizācija var izmantot arī citus rādītājus, lai izteiktu savu kopējo gada produkciju.

3. Citi saistīti veikuma vides jomā rādītāji

Ikvienu organizāciju katru gadu sniedz arī ziņojumu par sniegumu attiecībā uz konkrētiem vides aspektiem, kas noteikti tās vides deklarācijā, un, ja iespējams, ņem vērā [] nozares atsaucē *dokumentus*, kā minēts šīs regulas 46. pantā.

[]

E. PIEEJAMĪBA SABIEDRĪBAI

Organizācija var vides verificētājam apliecināt, ka ikviens, kuru interesē organizācijas veikums vides jomā, var viegli un netraucēti piekļūt informācijai, kas paredzēta iepriekšminētajos B un C punktos.

Organizācija nodrošina minētās informācijas pieejamību (vienā vai vairākās) tās dalībvalsts valsts valodā(s), kurā organizācija ir reģistrēta, un vajadzības gadījumā visu to dalībvalstu valsts valodā(s), kurās atrodas objekti, uz kuriem attiecas organizācijas reģistrācija.

F. ATBILDĪBA VIETĒJĀ LĪMENĪ

Organizācijas, kas reģistrējas EMAS, var iesniegt vienu kopēju vides deklarāciju [], kura attiecas uz vairākām atšķirīgām ģeogrāfiskām vietām.

EMAS mērķis ir nodrošināt atbildību vietējā līmenī, tādēļ organizācijas nodrošina, ka katra objekta būtiskā ietekme uz vidi tiek skaidri identificēta un ietverta kopējā vides deklarācijā [] .

V PIELIKUMS
EMAS LOGOTIPS

1. Logotipu var lietot jebkurā no 23 valodām, kā norādīts turpmāk.

Bulgāru valodā: “Заверено управление на околната среда”

Čehu valodā: “Ověřený systém environmentálního řízení”

Dāņu valodā: „Verificeret miljøledelse“

Holandiešu valodā: „Geverifieerd milieuzorgsysteem“

Angļu valodā: „Verified environmental management“

Igauņu valodā: “Tõendatud keskkonnajuhtimine”

Somu valodā: „Todennettu ympäristöasioiden hallinta“

Franču valodā: „Management environnemental vérifié“

Vācu valodā: „Geprüftes Umweltmanagement“

Grieķu valodā: „επιθεωρημένη περιβαλλοντική διαχείριση“

Ungāru valodā: „Hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszer“

Itāliešu valodā: „Gestione ambientale verificata“

Īru valodā: “Bainistíocht comhshaoil fíoraithe”

Latviešu valodā: “Verificēta vides pārvaldība”

Lietuviešu valodā: “Įvertinta aplinkosaugos vadyba”

<i>Maltiešu valodā:</i>	<i>“Immaniggjar Ambjentali Verifikat”</i>
<i>Poļu valodā:</i>	<i>“Zweryfikowany system zarządzania środowiskowego”</i>
<i>Portugāļu valodā:</i>	<i>„Gestão ambiental verificada“</i>
<i>Rumāņu valodā:</i>	<i>“Management de mediu verificat”</i>
<i>Slovāku valodā:</i>	<i>“Overené environmentálne manažérstvo“</i>
<i>Slovēņu valodā:</i>	<i>“Preverjen sistem ravnanja z okoljem”</i>
<i>Spāņu valodā:</i>	<i>„Gestión medioambiental verificada“</i>
<i>Zviedru valodā:</i>	<i>„Kontrollerat miljööledningssystem“</i>

2. Logotipu lieto:

vai nu trīs krāsās (Pantone Nr. 355 zaļš; Pantone Nr. 109 dzeltens; Pantone Nr. 286 zils)

vai melnā krāsā ,

vai baltā krāsā, *vai*

izmantojot pelēko toņu skalu.

VI PIELIKUMS

Informācijas prasības reģistrācijai

(Informācija jāsniedz, ja tā ir piemērojama)

1. ORGANIZĀCIJA

Nosaukums

Adrese

Pilsēta

Pasta indekss

Valsts/teritorija/reģions/autonomais apgabals

Kontaktpersona

Tālrunis

FAKSS

E-pasts

Interneta vietne

Publiska piekļuve vides deklarācijai vai atjauninātajai vides deklarācijai

a) drukātā veidā

b) elektroniski

Reģistrācijas numurs

Reģistrācijas datums

Datums, kad reģistrāciju pārtrauc uz laiku

Datums, kad reģistrāciju pārtrauc pavisam

Nākamās vides deklarācijas iesniegšanas datums

Nākamās **atjauninātās** vides deklarācijas iesniegšanas datums

Pieprasījums piemērot atrunu saskaņā ar 7. pantu

JĀ/NĒ

NACE darbības kods

Darbinieku skaits

Apgrozījums vai gada balance

2. OBJEKTS

Nosaukums

Adrese

Pasta indekss

Pilsēta

Valsts/teritorija/reģions/autonomais apgabals

Kontaktpersona

Tālrunis

FAKSS

E-pasts

Interneta vietne

Publiska piekļuve vides deklarācijai vai atjauninātajai vides deklarācijai

a) drukātā veidā

b) elektroniski

Reģistrācijas numurs

Reģistrācijas datums

Datums, kad reģistrāciju pārtrauc uz laiku

Datums, kad reģistrāciju pārtrauc pavisam

Nākamās vides deklarācijas iesniegšanas datums

Nākamās **atjauninātās** vides deklarācijas iesniegšanas datums

Pieprasījums piemērot atrunu saskaņā ar 7. pantu

JĀ/NĒ

NACE darbības kods

Darbinieku skaits

Apgrozījums/ vai gada balance

3. AKREDITĒTS VERIFICĒTĀJS

Verificētāja vārds, uzvārds

Adrese

Pasta indekss

Pilsēta

Valsts/teritorija/reģions/autonomais apgabals

Tālrunis

FAKSS

E-pasts

Akreditācijas *vai licences* reģistrācijas numurs

Akreditācijas *vai licences* joma (NACE kodi)

Akreditācijas *vai licencēšanas* iestāde

..., .../.../200

Organizācijas pārstāvja paraksts

VII PIELIKUMS

Verificētāja deklarācija par verificācijas apstiprināšanas darbībām

.....(vārds, uzvārds)

ar EMAS verificētāja reģistrācijas numuru,

akreditēts *vai licencēts* jomā (NACE kods),

deklarē, ka viņš ir verificējis, vai objekts(-i) vai visa organizācija, kā norādīts organizācijas
.....(nosaukums) vides deklarācijā / *atjauninātajā* vides *deklarācijā* (*),

ar reģistrācijas numuru (ja pieejams)

atbilst visām prasībām Eiropas Parlamenta un Padomes [datums] Regulā (EK) Nr. XXX/[gads], ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS).

Parakstot šo deklarāciju, es apliecinu, ka:

- verificācija un apstiprināšana veikta, pilnībā ievērojot šīs regulas prasības;
- nav nekādu pierādījumu par neatbilstību spēkā esošajām tiesiskajām prasībām vides jomā;
- organizācijas/objekta (*) vides deklarācijas/*atjauninātās* vides *deklarācijas* (*) dati un informācija precīzi, ticami un pareizi atspoguļo visas organizācijas/objekta (*) darbības vides deklarācijā minētajā jomā.

Šis dokuments nav līdzvērtīgs EMAS reģistrācijai. EMAS reģistrāciju saskaņā ar Regulu (EK) Nr. XXX/[gads] var piešķirt tikai kompetenta iestāde. Šo dokumentu neizmanto kā atsevišķu paziņojumu sabiedrībai.

..., .../.../200

Paraksts

(*) : svītrot, ja nav piemērojams.

VIII PIELIKUMS
ATBILSTĪBAS TABULA

Regula (EK) Nr. 761/2001	Šī regula
1. panta 1. punkts	1. pants
1. panta 2. punkta a) apakšpunkts	-
1. panta 2. punkta b) apakšpunkts	-
1. panta 2. punkta c) apakšpunkts	-
1. panta 2. punkta d) apakšpunkts	-
2. panta a) punkts	2. panta 1. punkts
2. panta b) punkts	-
2. panta c) punkts	2. panta 2. punkts
2. panta d) punkts	2. panta 4. punkts
2. panta e) punkts	-
2. panta f) punkts	2. panta 5. punkts
2. panta g) punkts	2. panta 6. punkts
2. panta h) punkts	2. panta 7. punkts
2. panta i) punkts	2. panta 8. punkts
2. panta j) punkts	2. panta 9. punkts
2. panta k) punkts	2. panta 10. punkts
2. panta l) punkts	2. panta 12. punkts
2. panta l) punkta i) apakšpunkts	-
2. panta l) punkta ii) apakšpunkts	-
2. panta m) punkts	-
2. panta n) punkts	2. panta 13. punkts
2. panta o) punkts	2. panta 15. punkts

Regula (EK) Nr. 761/2001	Šī regula
2. panta p) punkts	-
2. panta q) punkts	2. panta 16. punkts
2. panta r) punkts	-
2. panta s) punkta pirmais teikums	2. panta 17. punkts
2. panta s) punkta otrais līdz ceturtais teikums	-
2. panta t) punkts	2. panta 18. punkts
2. panta u) punkts	-
3. panta 1. punkts	-
3. panta 2. punkta a) apakšpunkta pirmais teikums	4. panta 1. punkts
3. panta 2. punkta a) apakšpunkta otrais teikums	4. panta 3. punkts
3. panta 2. punkta b) apakšpunkts	4. panta 6. punkts
3. panta 2. punkta c) apakšpunkts	4. panta 7. punkts
3. panta 2. punkta d) apakšpunkts	4. panta 8. punkts
3. panta 2. punkta e) apakšpunkts	5. panta 2. punkta pirmā daļa; 6. panta 3. punkts
3. panta 3. punkta a) apakšpunkts	6. panta 1. punkta a) apakšpunkts
3. panta 3. punkta b) apakšpunkta pirmais teikums	6. panta 1. punkta b) līdz d) apakšpunkts
3. panta 3. punkta b) apakšpunkta otrais teikums	7. panta 1. punkts
4. panta 1. punkts	-
4. panta 2. punkts	51. panta 2. punkts
4. panta 3. punkts	-
4. panta 4. punkts	-
4. panta 5. punkta pirmais teikums	26. panta 1. punkts

Regula (EK) Nr. 761/2001	Šī regula
4. panta 5. punkta otrais teikums	26. panta 2. punkts
4. panta 6. punkts	42. pants
4. panta 7. punkts	-
4. panta 8. punkta pirmā daļa	30. panta 1. punkts
4. panta 8. punkta otrā daļa	30. panta 3. un 5. punkts
4. panta 8. punkta trešās daļas pirmais un otrais teikums	31. panta 1. punkts
4. panta 8. punkta trešās daļas pēdējais teikums	31. panta 3. punkts
5. panta 1. punkts	11. panta 1. punkta pirmais teikums
5. panta 2. punkts	11. panta 3. punkts
5. panta 3. punkta pirmais teikums	12. panta 1. punkts
5. panta 3. punkta otrā teikuma pirmais ievilkums	12. panta 1. punkta a) apakšpunkts
5. panta 3. punkta otrā teikuma otrais ievilkums	12. panta 1. punkta b) apakšpunkts
5. panta 4. punkts	11. panta 1. punkta otrais teikums
5. panta 5. punkta pirmais teikums	15. panta 1. punkts
5. panta 5. punkta otrais teikums	15. panta 3. punkta pirmais teikums
5. panta 5. punkta trešais teikums	16. panta 1. punkts
5. panta 5. punkta ceturtais teikums	15. panta 3. punkta otrais un trešais teikums
6. panta 1. punkts	13. panta 1. punkts
6. panta 1. punkta pirmais ievilkums	13. panta 2. punkta a) apakšpunkts un 5. panta 2. punkta a) apakšpunkts
6. panta 1. punkta otrais ievilkums	13. panta 2. punkta a) apakšpunkts un 5. panta 2. punkta c) apakšpunkts
6. panta 1. punkta trešais ievilkums	13. panta 2. punkta a) apakšpunkts un 5. panta 2. punkta d) apakšpunkts

Regula (EK) Nr. 761/2001	Šī regula
6. panta 1. punkta ceturtais ievilkums	13. panta 2. punkta c) apakšpunkts
6. panta 1. punkta pēdējais teikums	13. panta 2. punkta pirmais teikums
6. panta 2. punkts	14. panta 3. punkts
6. panta 3. punkta pirmais ievilkums	14. panta 4. punkta a) apakšpunkts
6. panta 3. punkta otrais ievilkums	14. panta 4. punkta b) apakšpunkts
6. panta 3. punkta trešais ievilkums	14. panta 4. punkta c) apakšpunkts
6. panta 3. punkta pēdējais teikums	14. panta 8. punkts
6. panta 4. punkta pirmā daļa	14. panta 2. punkts
6. panta 4. punkta otrā daļa	14. panta 5. punkts
6. panta 5. punkta pirmais teikums	14. panta 7. punkts
6. panta 5. punkta otrais teikums	14. panta 9. un 10. punkts
6. panta 6. punkts	14. panta 11. punkts
7. panta 1. punkts	29. panta 6. punkts
7. panta 2. punkta pirmais teikums	12. panta 2. punkts
7. panta 2. punkta otrais teikums	12. panta 3. punkts
7. panta 3. punkts	43. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkts
8. panta 1. punkta pirmais teikums	10. panta 1. punkts
8. panta 1. punkta otrais teikums	10. panta 2. punkts
8. panta 2. punkta a) apakšpunkts	10. panta 4. punkts
8. panta 2. punkta b) apakšpunkts	-
8. panta 2. punkta c) apakšpunkts	-
8. panta 2. punkta d) apakšpunkts	-
8. panta 2. punkta e) apakšpunkts	10. panta 4. punkts
8. panta 3. punkta a) apakšpunkts	-
8. panta 3. punkta b) apakšpunkta pirmais teikums	10. panta 4. punkts

Regula (EK) Nr. 761/2001	Šī regula
8. panta 3. punkta pēdējā daļa	-
9. panta 1. punkta pirmā daļa	4. panta 3. punkts
9. panta 1. punkta a) apakšpunkts	45. panta 4. punkts
9. panta 1. punkta b) apakšpunkts	45. panta 4. punkts
9. panta 1. punkta pēdējā daļa	45. panta 5. punkts
9. panta 2. punkts	-
10. panta 1. punkta a) apakšpunkts	-
10. panta 1. punkta b) apakšpunkts	-
10. panta 1. punkta c) apakšpunkts	-
10. panta 2. punkta pirmā daļa	39. panta 1. un 2. punkts
10. panta 2. punkta otrās daļas pirmais teikums	42. pants
10. panta 2. punkta otrās daļas otrais teikums	47. pants
11. panta 1. punkta pirmā daļa	37. pants
11. panta 1. punkta pirmais ievilkums	37. panta a) punkts
11. panta 1. punkta otrais ievilkums	37. panta c) punkts
11. panta 1. punkta trešais ievilkums	37. panta b) punkts
11. panta 1. punkta otrās daļas pirmais teikums	38. panta 1. punkts
11. panta 1. punkta otrās daļas otrais teikums	-
11. panta 1. punkta otrās daļas trešais teikums	38. panta 2. punkts
11. panta 1. punkta otrās daļas ceturtais teikums	38. panta 3. punkts
11. panta 2. punkts	44. panta 2. punkts
11. panta 3. punkta pirmais teikums	42. panta pirmais teikums

Regula (EK) Nr. 761/2001	Šī regula
11. panta 3. punkta otrais teikums	47. pants
12. panta 1. punkta a) apakšpunkts	35. panta 3. punkts
12. panta 1. punkta b) apakšpunkts	35. panta 1. punkts
12. panta 1. punkta pēdējā daļa	35. panta 2. punkts
12. panta 2. punkts	42. pants
12. panta 3. punkts	-
13. pants	41. pants
14. panta 1. punkts	48. panta 1. punkts
14. panta 2. punkts	-
14. panta 3. punkts	-
15. panta 1. punkts	50. pants
15. panta 2. punkts	48. pants
15. panta 3. punkts	-
16. panta 1. punkts	40. panta 1. punkts
16. panta 2. punkts	42. pants
17. panta 1. punkts	-
17. panta 2. punkts	51. panta 2. punkts
17. panta 3. punkts	51. panta 2. punkts
17. panta 4. punkts	51. panta 2. punkts
17. panta 5. punkts	-
18. panta pirmais teikums	52. panta 1. punkts
18. panta otrais teikums	52. panta pēdējais teikums
